

Sedmični pregled sudske prakse¹
2. - 6. septembar 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 3 Protokola br. 1	Shlosberg protiv Rusije, br. 32648/22 3. septembar 2024. Odjel III	<p>Parlamentarni izbori. Diskvalifikacija opozicionog kandidata da učestvuje u izborima.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diskvalifikacija opozicionog kandidata od učestvovanja u parlamentarnim izborima zbog prisustvovanja javnom skupu koji je ocjenjen kao ekstremistički od strane vlasti, za što je sankcioniran zbog povrede člana 11 (presuda od 27. juna 2024. godine, br. 52263/21). - Ostvarenje prava iz Konvencije na mirno okupljanje nije moglo predstavljati osnovu za bilo kakvu sankciju, uključujući i diskvalifikaciju od učestvovanja u izborima za parlament. - Iako je formalno ispoštovan državni zakon, diskvalifikacija podnosioca predstavke zasnovana je na proizvoljnom osnovu. <p>Povreda člana 3. Protokola br. 1.</p>
Član 3 Član 5 Član 8	Mukhatarli protiv Azerbejdžana i Gruzije, br. 39503/17 5. septembar 2024. Odjel V	<p>Hapšenje i pritvor novinara.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Navodna otmica, zlostavljanje i prisilan transport poznatog azerbejdžanskog novinara iz Gruzije u Azerbejdžan i njegovo naknadno hapšenje i pritvor u toj zemlji. - Preispitivanje prvo procesnog aspekta članova 3. i 5. Konvencije (paragrafi 152-169). - Uticaj nedostataka istrage na utvrđivanje materijalnih nedostataka prema članovima 3. i 5. Konvencije (paragraf 180). - Nema dokaza "van razumne sumnje" da su se navodna djela desila uz učešće ili dopuštenje gruzijskih vlasti.

---

¹ Informacije su pripremljene u okviru Odjela za sudsку dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskega i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, a na osnovu informacija Ureda Jurisconsult-a Evropskog suda za ljudska prava. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud. Predmeti u kojima je utvrđena povreda označeni su crvenom bojom, predmeti u kojim nije utvrđena povreda su označeni zelenom bojom, dok su predmeti u kojima nije odlučivano o meritumu označeni žutom bojom.

		<p>U vezi Gruzije: Povreda člana 3. i. 5 Konvencije (procesni aspekt). Nema povrede člana 3. i. 5. Konvencije sa materijalnog aspekta.</p> <p>U vezi Azerbejdžana: Nema povrede člana 5. st. 1. Konvencije. Povreda člana 5. st. 3 Konvencije. Povreda člana 8. Konvencije (vještačenje sadržaja mobitela podnosioca predstavke).</p>
--	--	--

Sedmični pregled sudske prakse
9. - 13. septembar 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 1. Protokola br. 1.	Melandri protiv San Marina , br. 25189/21 12. septembar 2024. Odjel I	<p>Pranje novca. Oduzimanje imovinske koristi stečene krivičnim djelom.</p> <p>- Oduzimanje svote novca stečenog krivičnim djelom i nemogućnost da je podnositac predstavke povrati nakon što mu je izrečena osuđujuća presuda zbog pranja novca.</p> <p>Mjera u skladu sa odredbama zakona i proporcionalna legitimnom cilju borbe protiv pranja novca, parografi 70-74.</p> <p>Nema povrede člana 1. Protokola 1. Konvencije.</p>
Član 7	Cesare Longo protiv Italije (odluka), br. 35780/18 27. avgust 2024. (pisani otpravak 12. septembar 2024.) Odjel I	<p>Rušenje nelegalno izgrađenog objekta.</p> <p>- Nalog za rušenje skladišta nakon ilegalne gradnje.</p> <p>- Obratiti pažnju na procjenu Suda o restorativnoj prirodi sporne mjere (uporedite i kontrastirajte sa predmetom Sud Fondi S.r.l. i drugi protiv Italije, Varvara protiv Italije i G.I.E.M.S.r.l. i i drugi protiv Italije [Veliko vijeće] parografi 63- 68).</p> <p>- Nalog za rušenje nije "kazna" u okviru značenja člana 7. Konvencije.</p> <p>Nedopušteno: nespojivo <i>ratione materiae</i>.</p>
Član 11	Dianova i drugi protiv Rusije , br. 21286/15 i drugih 10. septembar 2024. Odjel III	<p>Štrajk glađu na javnom mjestu.</p> <p>- Prekid petodnevног štrajka glađu na javnom mjestu i izdavanje administrativne sankcije zbog učešća u neodobrenom "javnom događaju."</p> <p>- Obratiti pažnju na procjenu Suda o opsegu predmeta i da isti spada u okvir člana 11, parografi 61-64.</p> <p>- Dvosmislenost u pravnoj klasifikaciji javnih događaja i kategorička i formalistička primjena pravnog okvira na "statične demonstracije", parografi 66-68.</p>

		<p>- Odsustvo relevantnih i dovoljnih razloga koji opravdavaju ukidanje štrajka glađu podnosioca predstavke; novčana kazna bila je krivična po svojoj prirodi, v. paragrafe 70- 72.</p> <p>Povreda člana 11. Konvencije.</p>
--	--	---

Razvoj sudske prakse
16. – 20. september 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 8 u vezi člana 9	Pindo Mulla v. Spain, br. 15541/20 17. septembar 2024. Veliko vijeće	<p>Odbijanje transfuzije krvi.</p> <p>- Medicinsko liječenje koje uključuje transfuziju krvi datu Jehovinom svjedoku tokom hitne operacije, uprkos njenom odbijanju (uključujući izričito odbijanje u prethodno datoj pisanoj izjavi) da se podvrgne transfuziji krvi bilo koje vrste.</p> <p>- Novi scenario o tome kako uskladiti pravo na poštovanje autonomije pacijenata sa dužnostima organa vlasti u hitnim situacijama koje predstavljaju neposrednu opasnost po život pacijenta (tj. razmatranja člana 2), paragrafi 147 i 148.</p> <p>- Obratite pažnju na činjeničnu razliku sa situacijama u kojima lice želi okončati život, budući da je podnositeljica predstavke željela da se izliječi, ali je odbila transfuziju krvi, paragraf 125.</p> <p>- Sud je uzeo u obzir odredbe Oviedo konvencije o pristanku na liječenje i hitnim situacijama. Pravno sposoban, punoljetan pacijent imao je pravo odbiti liječenje. Imajte na umu da je tužena država, u okviru svog polja slobodne procjene, odlučila propisati da su prethodno date medicinske directive obavezujuće i napravila je posebne aranžmane kako bi osigurala da su uputstva pacijenta poznata i poštivana. Tamo gdje je takav sistem uspostavljen, on mora djelotvorno funkcionišati, paragraf 156.</p> <p>- Ukoliko su zdravstveni radnici u nedoumici, dužni su da ulože sve razumne napore da utvrde želje pacijenta. Ako postoje razumno razlozi za sumnju u odluku pojedinca o odbijanju liječenja koje mu može spasiti život, uprkos ranije uloženim naporima da se odagnaju ove sumnje, nastavljanje takvog liječenja u hitnoj situaciji ne može se smatrati nepoštovanjem lične autonomije.</p> <p>- Iako je prethodno medicinsko uputstvo podnosioca predstavke o odbijanju transfuzije bilo u evidenciji, nedostaci u procesu donošenja odluka (posebno, propust da se dežurnom sudiji pruži adekvatna činjenična osnova o evidenciji želja pacijenta), značili su da autonomija podnosioca predstavke nije bila dovoljna poštovana. Ove nedostatke nisu otklonili ni Viši sudovi.</p> <p>Povreda člana 8. u vezi sa članom 9. Konvencije.</p>

Član 4 Protokola br. 4	<p>M.D. and others v. Hungary, br. 60778/19</p> <p>19. septembar 2024.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Zabrana kolektivnog protjerivanja stranica.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kolektivno protjerivanje podnositelja predstavke, avganistske porodice, iz Mađarske u Srbiju. - Protjerivanje nije zasnovano na bilo kakvoj valjanoj odluci i bez razmatranja odbijanja srpskih vlasti da ih ponovo prime. - Nema naznaka da su lične prilike podnositelja predstavke stvarno i pojedinačno uzete u obzir prije protjerivanja. <p>Povreda člana 4. Protokola br. 4 uz Konvenciju.</p>
Član 8	<p>Trapitsyna and Isaeva v. Hungary, br. 5488/22</p> <p>19. septembar 2024.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Proceduralne zaštite u vezi sa protjerivanjem stranaca.</p> <p>Podnositelji predstavke i njenoj kćerki poništene su dozvole za useljenje i boravak u Mađarskoj, nakon što je donesena odluka o protjerivanju podnositeljice iz razloga nacionalne sigurnosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potvrđeni principi iz predmeta Mirzoyan protiv Češke Republike: za potrebe ujednačenog tumačenja i postupanja, predmeti koji se tiču mjera koje utiču na boravak stranca na način koji potencijalno može dovesti do njegovog protjerivanja, zahtijeva da se član 8 (proceduralne garancije) tumače u svjetlu člana 1 Protokola br. 7, paragraf 55. <p>Povreda člana 8. Konvencije.</p>
Član 8	<p>P.J. and R.J. v. Switzerland, br. 52232/20</p> <p>17. septembar 2024.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Protjerivanje stranca zbog krivične osude.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Protjerivanje prvog podnosioca predstavke (bosanskog državljanina) iz Švicarske na period od pet godina nakon njegove osude za teško krivično djelo u vezi sa drogom; drugi podnositelj predstavke je supruga prvog podnosioca predstavke. - Faktori koje domaći sudovi nisu uzeli u obzir u svojoj odluci, a koji predstavljaju propust u pažljivom balansiranju privatnog i javnog interesa: nizak stepen krivice prvog podnosioca predstavke, uslovna osuda, ranija neosuđivanost, činjenica da više nije prijetnja po javnu sigurnost, status dugoročnog imigranta i štetni učinak protjerivanja na članove porodice, paragraf 55. <p>Povreda člana 8. Konvencije.</p>

Član 8	<u>Paterson v. the United Kingdom</u> (odluka), br. 23570/22 19. septembar 2024. (pisani otpravak) Odjel IV	<p>Navodno narušavanje ugleda.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Navodno narušavanje ugleda poslanika zbog (navodno nepoštene) parlamentarne istrage i sankcija koje su mu izrečene za kršenje Kodeksa ponašanja. - Pristup zasnovan na posljedicama, identifikovan od strane Suda u predmetu <u>Denisov v. Ukraine</u> [Veliko vijeće] u kontekstu zapošljavanja, potencijalno primjenljiv na političara. Čak i pod pretpostavkom da se član 8 može primjeniti na činjenice slučaja, Sud je tužbu smatrao očigledno neosnovanom. <p>Nedopustiva predstavka, očigledno neosnovana.</p>
Član 6 stav 2	<u>C.O. v. Germany</u> , br. 16678/22 17. septembar 2024. Odjel IV	<p>Pretpostavka nevinosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izjave krivičnog suda koji je osuđujući saučesnike podnosioca predstavke za poresku prevaru, naveo da je podnositelj predstavke glavni izvršilac, nazivajući ga „osobom za koju se vodi odvojen postupak“. - Nema naznaka da su osporene izjave bile nepotrebne prema domaćem zakonu za procjenu krivične odgovornosti saučesnika, paragraf 63. - Krivični sudovi su se uzdržali od donošenja bilo kakvih nalaza u vezi sa „krivicom“ podnosioca predstavke u smislu domaćeg krivičnog zakona, paragraf 64. Nema obavezujućeg ili štetnog uticaja na postupak protiv podnosioca predstavke. <p>Nema povrede člana 6. stav 2. Konvencije.</p>
Član 1 Protokola br. 1	<u>Yaylali v. Serbia</u> , br. 15887/15 17. septembar 2024. Odjel IV	<p>Oduzimanje imovine na carini.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oduzimanje zakonito stečenog nakita koji pripada supruzi podnosioca predstavke i izricanje novčane kazne zbog neprijavljinjanja nakita carinskim organima dok je bio u tranzitu u Srbiji. - Status žrtve prema članu 34 utvrđen u konkretnim okolnostima slučaja, iako je nakit pripadao supruzi: Ustavni sud je priznao „posjed“ podnosioca predstavke kojeg je i lično pogodila šteta od oduzimanja, parografi 30 do 33. - Obaveznost oduzimanja nije ostavljala diskreciono pravo domaćim vlastima da procjene proporcionalnost mjere i lišila je podnosioca predstavke bilo kakve razumne mogućnosti da je efikasno ospori. <p>Povreda člana 1. Protokola br. 1. Konvencije.</p>

Član 8	Ahmed v. the United Kingdom (odluka), br. 28540/20 19. septembar 2024. (pisani otpravak) Odjel IV	Zaštitne mjere iz člana 8. - Navodni nedostatak zaštitnih mjera koje predviđa član 8 u vezi istražnog procesa i disciplinske sankcije (prestanak mandata u Domu lordova) izrečene podnosiocu predstavke za seksualno nedolično ponašanje/kršenje Kodeksa ponašanja. - Pristup zasnovan na posljedicama, identifikovan od strane Suda u predmetu Denisov v. Ukraine [Veliko vijeće] u kontekstu zapošljavanja, primjenjen na političara. - Nalazi o seksualnom nedoličnom ponašanju u datim okolnostima nisu dostigli prag ozbiljnosti iz člana 8. Nedopustiva predstavka, nespojiva <i>ratione materiae</i>.
---------------	---	--

Sedmični pregled sudske prakse
23. - 27. septembar 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 6. st. 1 (građanski aspekt)	<p>Fabbri i drugi protiv San Marina, brojevi 6319/21, 6321/21 i 9227/21 24. septembar 2024. Veliko vijeće</p>	<p>Pristup sudu. Ostvarivanje imovinsko-pravnog zahtjeva u slučaju zastare krivičnog postupka.</p> <p>- Tužbe žrtava navodnih krivičnih djela koje učestvuju u krivičnom postupku u kojem je pasivnost istražnog sudije dovela do toga da nastupi zastara i time do neodlučivanja o njihovim imovinskopravnim zahtjevima.</p> <p>Pojašnjenje i definicija relevantnih kriterija koji se odnose i na primjenjivost i primjenu člana 6. u građanskim imovinskopravnim zahtjevima podnesenim u okviru krivičnog postupka.</p> <p>- Primjenjivost: primjenjivost je određena setom uslova koji se odnose na relevantne karakteristike domaćeg pravnog sistema (i materijalno i procesno pravo), ponašanje podnosioca predstavke (koje pokazuje koliko mu je važno da mu se osigura sporno građansko pravo) i odlučujući uticaj ishoda krivičnog postupka na građansko pravo, paragrafi 88 do 93.</p> <p>- Primjena: obustavljanje krivičnog postupka ne podrazumijeva kršenje prava navodne žrtve na pristup sudu ukoliko ne krši princip zakonitosti i ukoliko je podnosiac predstavke imao <i>ab initio</i> aleternativni put za obeštećenje. Suprotni zaključak je izuzetak od pravila, te je moguć ako je obustavljanje rezultat ozbiljne disfunkcionalnosti domaćeg sistema. Ova procjena ovisi o tome da li je podnosiac predstavke doprinio svojim ponašenjem obustavljanju i da li je imao/imala drugi način da dobije obeštećenje, bilo <i>ab initio</i> ili nakon obustavljanja (osim ako ozbiljna disfunkcionalnost domaćeg sistema nije bila jedini ili odlučujući razlog sporne situacije), paragrafi 137 do 140.</p> <p>Nedopuštena predstavka: nespojiva <i>ratione materiae</i>. Nema povrede člana 6. stav 1. Konvencije u odnosu na trećeg aplikanta.</p>
Član 35. st. 1.	<p>Missaoui i Akhanda protiv Belgije (odлуka), br. 54795/21 3. septembar 2024.</p>	<p>Iscrpljivanje domaćih pravnih lijekova.</p> <p>- Podnosioci predstavke su izabrali da ne podnesu svoju žalbu po pravnim pitanjima Kasacijskom sudu nakon što je advokat Kasacijskog suda objavio mišljenje da njihova žalba nema šanse za uspjeh, ali su svoje zahtjeve podnijeli direktno Evropskom sudu za ljudska prava (na osnovu člana 14 u vezi sa članom 9. Konvencije).</p>

	(pisani otpavak 26. septembar 2024.) Odjel II	<p>- Naglasak na dužnosti iscrpljivanja domaćih pravnih lijekova; postojanje puke sumnje o izgledima uspjeha određenog pravnog lijeka koji očigledno nije uzaludan nije dovoljan razlog za nekorištenje tog načina da se dobije obeštećenje, paragraf 42 (vidjeti posebno, <u>Communauté genevoise d'action syndicale (CGAS) protiv Švicarske [Veliko vijeće]</u>), paragraf 142).</p> <p>- Sadašnji predmet razlikuje se od prethodnih belgijskih predmeta u kojima se tužena Vlada nije pozvala na pitanje iscrpljivanja domaćih pravnih lijekova, time sprječavajući Sud da to pitanje pokrene <i>proprio motu</i> (Chapman protiv Belgije (odлуka), paragrafi 32-33; <u>Pissens i Eurometaal N.V. protiv Belgije</u>, i <u>J.C. i Drugi protiv Belgije</u>), paragrafi 45-47.</p> <p>- Negativno mišljenje advokata Kasacijskog suda nije sudska odluka i ne čini žalbu po pravnim pitanjima automatski "očigledno uzaludnom"; to ovisi o činjenicama predmeta i sadržaju mišljenja. U odsustvu relevantne sudske prakse Kasacijskog suda i u prisustvu različitih odluka nižestepenih sudova ne može se reći da žalba ne bi imala šanse za uspjeh. Štaviše, domaće procesno pravo jasno garantira mogućnost da se uloži takva žalba uprkos negativnom mišljenju advokata, paragrafi 53-56.</p> <p>Nedopuštena predstavka: nisu iscrpljeni domaći pravni lijekovi.</p>
--	---	---

Razvoj sudske prakse
30. septembar – 4. oktobar 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 35. stav 1	<u>Chokov v. Bulgaria</u> (odluka), br. 73896/16 3. oktobar 2024. (pisani otpravak) Odjel III	<p>Iscrpljenost domaćih pravnih lijekova.</p> <p>– Izjave o navodnom učešću podnosioca predstavke u organizovanoj kriminalnoj grupi, date na konferenciji za novinare od strane tužioca i generalnog sekretara Ministarstva unutrašnjih poslova (pitanje iz člana 6. stav 2.).</p> <p>- Učinkovitost pravnog lijeka zasnovanog na opštoj odredbi (građanskog) odštetnog prava potkrijepljen jasnom i dobro utvrđenom domaćom sudskom praksom: suprotno od predmeta <u>Lolov and Others v. Bulgaria</u>, §§ 48 do 51, gdje tužena Vlada nije dala primjere takve dobro utvrđene sudske prakse, §§ 35 do 38.</p> <p>Nedopuštena predstavka: djelimično očigledno neosnovana; djelimično neiscrpljenje domaćih pravnih lijekova.</p>
Član 37 stav 1 Član 35 stav 1	<u>Prokopiev and Others v. Bulgaria</u> (odluka), br. 24585/18 i 47159/20 3. oktobar 2024. (pisani otpravak) Odjel III	<p>Brisanje predstavke sa liste predmeta. Iscrpljivanje domaćih pravnih lijekova.</p> <p>– Zamrzavanje imovine i nastavak postupka oduzimanja imovine uprkos okončanju povezanog krivičnog postupka (pitanje prema članu 1. Protokola br. 1). Izjave javnih službenika koje su navodno implicirale da je prvi podnositelj predstavke kriv za krivična djela za koja je optužen (pitanje prema članu 6. stav 2.).</p> <p>- Posljedice mogućih povreda prava podnositelja predstavke smatraju se ispravljenim u smislu člana 37. stav 1. (b) ako podnosioci predstavke mogu tužiti domaće vlasti i tražiti naknadu za bilo kakvu pretrpljenu štetu (vidi predmet u kojem je odlučivalo Veliko vijeće <u>Pisano v. Italy</u>, § 47 - predstavka skinuta sa liste predmeta), §§ 74 do 76.</p> <p>- Tužba za naknadu štete zasnovana na posebnim odredbama o odgovornosti države koja je priznata kao djelotvoran pravni lijek u vezi sa pritužbama prema članu 6. stav 2. kada je krivični postupak protiv podnosioca predstavke okončan: za razliku od predmeta <u>Maslarova v. Bulgaria</u>, §§ 33 do 38; i <u>Banevi v. Bulgaria</u>, §§ 135 do 140, gdje je krivični postupak protiv podnositelja predstavke bio u toku, §§ 86 i 87.</p> <p>Predstavka djelomično brisana sa liste predmeta, dijelom proglašena nedopuštenom (gubitak statusa žrtve).</p>

Razvoj sudske prakse

7. - 11. oktobar 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 41	<u>Varvara protiv Italije</u> , br. 17475/09 10. oktobar 2024. Odjel I	<p>Pravično zadovoljstvo.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oduzimanje imovine podnosioca predstavke u nedostatku osuđujuće krivične presude. Glavnom presudom (<u>Varvara protiv Italije</u>, 2013.) utvrđena je povreda člana 7. i člana 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju. - Ukoliko je moguće, povrat imovine je poželjan način naknade materijalne štete, paragrafi 16 do 18. - Teret dokazivanja materijalne štete je na podnosiocu predstavke (primjenjuje se <u>G.I.E.M. S.r.l. i drugi protiv Italije</u> (pravično zadovoljstvo) [Veliko vijeće], paragraf 39), st. 20 do 22. - Izračun naknade za materijalnu štetu nastalu zbog nemogućnosti korištenja zemljišne parcele u neku drugu svrhu, osim izgradnje objekata, st. 21. <p>Naknada za materijalnu štetu odobrena prema članu 41. Konvencije.</p>
Član 2 (materijalni i procesni)	<u>Bagirova protiv Azerbejdžana</u> , br. 9375/20 10. oktobar 2024. Odjel I	<p>Istraga. Smrt nastupila tokom policijske operacije.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ubistvo brata podnosioca predstavke tokom operacije koju je provodila policija i ozbiljni nedostaci istrage. - Metodologija: tužba iz materijalnog aspekta člana 2. (nesrazmjerna upotreba sile) ispitana <i>nakon</i> procesnog aspekta, te je utvrđena i odvojena povreda materijalnog aspekta prava na život (nesrazmjerna upotreba sile), st. 66 do 68. <p>Povreda člana 2. Konvencije (i materijalni i procesni aspekt).</p>
Član 2 Član 34	<u>Validity Foundation u ime T.J. protiv Mađarske</u> , br. 31970/20 10. oktobar 2024.	<p>Locus standi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravo nevladine organizacije da podnese predstavku u ime osobe za teškim intelektualnim invaliditetom, koja je umrla u državnom domu socijalne zaštite. - Locus standi NVO-a priznat u izuzetnim okolnostima u kojima je staratelj, kojeg je imenovala država, propustio da upotrijebi svaki dostupan pravni lijek da zaštititi interes direktne žrtve pred domaćim vlastima,

	Odjel I	te pravno nije imao pravo da podnese predstavku pred Sudom nakon smrti direktne žrtve (uporediti sa L.R. protiv Sjeverne Makedonije , § 50.), st. 43 do 51. Povreda člana 2. Konvencije (i materijalni i procesni aspekt).
Član 3 Član 34	Eldar Hasanov protiv Azerbejdžana , br. 12058/21 10. oktobar 2024. Odjel I	Liječenje u zatvoru. Zabранa mučenja i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja (materijalni aspekt). - Neadekvatna medicinska njega pružena bivšem državnom tužiocu i bivšem ambasadoru za njegovu bolest tokom pritvora u periodu između njegovog hapšenja i prvog transfera u zatvorski medicinski objekat. - Dopuštenost predstavke: neefikasna priroda procedure općeg sudskog nadzora u predmetima navodno neadekvatnog medicinskog liječenja u zatvoru, st. 89. Ometanje ostvarenja prava na podnošenje predstavke. - Propust Države da odmah ispoštuje privremenu mjeru na koju je Sud ukazao. - Obaveza tužene Države da dokaže svoju tvrdnju da je ponašanje podnosioca predstavke stvorilo ozbiljnu i objektivnu prepreku za poštivanje privremenih mjera, st. 177. Povreda člana 3. Konvencije u odnosu na period od 13. avgusta 2020. do 2. jula 2021. godine. Nije utvrđena povreda člana 3. Konvencije nakon ovog perioda. Propust tužene države da ispoštuje svoje obaveze prema članu 34. Konvencije.
Član 6 st. 2	Cosovan protiv Republike Moldavije (br.2) , br. 36013/13 8. oktobar 2024. Odjel II	Pretpostavka nevinosti. - Posebno oduzimanje novčane svote zbog nesporno nezakonitog porijekla, stečene počinjenjem djela zabranjenog Krivičnim zakonom, nakon što je krivični postupak prekinut uslijed zastare. - Procjena prirode mjere oduzimanja i razlika između krivične sankcije i mjere predostrožnosti. Primjena kriterija kao što je klasifikacija mjere u domaćem pravu (kontrastirati sa predmetom G.I.E.M. S.r.l. i drugi protiv Italije [Veliko vijeće]) st. 220 i 221), formulacija relevantnih odredaba, postojanje sličnih nekrivičnih mjera u drugim državama ugovornicama, bilo da je mjera izrečena pravnom subjektu ili fizičkom licu, st. 30 do 33.

		<p>- Primjena principa iz predmeta Nealon i Hallam protiv Ujedinjenog Kraljevstva [Veliko Vijeće], st. 168 i 169., kako tumačiti izjave i kontekste da bi se ispravno odredilo da li je zaista data izjava koja odražava mišljenje da je podnositac predstavke kriv, prema krivičnom standardu, za počinjenje krivičnog djela (uporediti sa Fleischner protiv Njemačke, st. 64 i 69), st. 29, te 34 do 42.</p> <p>Nema povrede člana 6., stava 2. Konvencije.</p>
Član 8	S.F. protiv Finske , br. 35276/20 8. oktobar 2024. Odjel II	<p>Porodični život. Spajanje porodica.</p> <p>- Odbijanje zahtjeva za spajanje porodice izbjeglice koja nije ispunila zahtjev za izdržavanje, te je podnijela zahtjev nakon tromjesečnog razdoblja izuzeća.</p> <p>- Primjena principa utvrđenih u predmetu Dabo protiv Švedske, st. 88 do 93 i 105 do 107 u vezi, posebno, zahtjeva izdržavanja i mogućnosti da ponovo podnese zahtjev pozivajući se na izuzetne okolnosti da dobije odstupanje, st. 46 do 54.</p> <p>Nema povrede člana 8. Konvencije.</p>
Član 3	Isik protive Turske , br. 42202/20 8. oktobar 2024. Odjel II	<p>Zabrana mučenja (materijalni i procesni aspekt).</p> <p>- Povrede koje je zadobio podnositac predstavke, obični prolaznik, zbog toga što je policija koristila plastične metke tokom intervencije u borbi između dvije grupe ljudi.</p> <p>- U svjetlu principa utvrđenih u predmetu Bouyid protiv Belgije [Veliko vijeće], st. 81 do 90., i Geylani i ostali protiv Turske, st. 69., upotreba lansirnog uređaja u svrhu odbrane nije bila striktno potrebna, st. 61 i 62.</p> <p>Povreda člana 3. Konvencije (i materijalni i procesni aspekt).</p>
Član 3 Član 4 Protokola br. 4	M.A. i Z.R. protiv Kipra , br. 39090/20 8. oktobar 2024. Odjel III	<p>Kolektivno protjerivanje. Zabrana mučenja (procesni aspekt).</p> <p>- Vraćanje Sirijaca u Liban po skraćenom postupku nakon presretanja na moru, u teritorijalnim vodama Kipra, bez procesuiranja njihovih zahtjeva za azil i poduzimanja koraka koji su potrebni prema domaćem zakonu.</p> <p>- Primjena principa u vezi procesnog aspekta člana 3. utvrđenih u predmetu Ilias i Ahmed protiv Mađarske [Veliko vijeće], st. 124 do 141., te st. 82 do 96.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Ulazna viza, koja podliježe finansijskim i drugim uslovima, ne može predstavljati stvarnu i efikasnu mogućnost za iznošenje razloga (azil) protiv protjerivanja, kako to nalaže član 4. Protokola br. 4., st. 118. - Dopuštenost predstavke: iscrpljivanje domaćih pravnih lijekova u predmetu koji sadrži tužbe prema članu 4. Protokola br. 4. U svjetlu principa utvrđenih u predmetu M.K. i Drugi protiv Poljske, st. 142 do 144, pravni lijek liшен suspenzivnog dejstva je neefikasan, st. 92 do 102. <p>Povreda člana 3. Konvencije (procesni aspekt). Povreda člana 4. Protokola 4.</p>
Član 8.	Zavridou protiv Kipra , br. 14680/22 8. oktobar 2024. Odjel III	<p>Porodični život. Kontakt s djetetom.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Propust domaćih vlasti da osiguraju starateljska prava majke i provedu odluke relevantnih domaćih sudova, što je za posljedicu imalo otuđenje njene djece od nje. - Pozitivne obaveze: nedostatna priroda reakcija vlasti - ili neblagovremeno ili u potpunosti ovisno o očevoj voljnosti da sarađuje - uprkos njegovoj sistematickoj opstrukciji njihovog truda da djecu ponovno spoje sa majkom, st. 81 do 91. <p>Povreda člana 8. Konvencije.</p>
Član 8 Član 14	Abo protiv Estonije (odлуka), br. 29295/22 17. septembar 2024. (pisani otpisak 10. oktobar 2024.) Odjel III	<p>Privatni život. Diskriminacija.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbijanje priznanja podnositeljici predstavke da je građanka Estonije, jer njena baka ("opcionarka") nije imala mjesto prebivališta u Estoniji da bi potvrdila svoje državljanstvo kako nalaže Tartuški mirovni ugovor iz 1920. godine. - Potvrda pristupa zasnovanog na posljedicama da bi se utvrdilo da li je bilo ograničenja člana 8. u kontekstu odbijanja/oduzimanja državljanstva vidjeti Usmanov protiv Rusije, st. 53 do 62, i Hashemi i drugi protiv Azerbejdžana, st. 47), nakon čega je uslijedila ocjena merituma da li je sporna mjera bila proizvoljna (Usmanov, st. 63 do 71, i Hashemi i drugi, st. 50 do 58); - Primjena iste metodologije na <i>odbijanje priznanja</i> državljanstva, st. 70 do 81. - Primjena principa, da obim člana 14. uzet zajedno sa članom 8. ("unutar okvira") može biti širi od obima člana 8. uzetog samostalno (Beeler protiv Švicarske [Veliko vijeće], st. 47, 48 i 62), st. 89 i 90.

		<ul style="list-style-type: none"> - Razlika u postupanju na osnovu vremenskog kriterija, kao što je promjena u administrativnoj praksi, ne može se smatrati aspektom bilo koje osnove za diskriminaciju iz člana 14., st. 94 do 96. <p>Nedopuštena predstavka: djelomično nespojiva <i>ratione materiae</i>, djelimično očigledno neosnovana.</p>
Član 10	Aghajanyan protiv Armenije , br. 41675/12 8. oktobar 2024. Odjel IV	<p>Sloboda izražavanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razrješenje višeg saradnika za istraživanje u privatnoj hemijskoj fabriki nakon razotkrivanja osjetljivih informacija koje su se odnosile na njegovog poslodavca u intervjuu sa novinarom. - Predmet preispitan na osnovu općih principa koji regulišu pozitivne obaveze države iz člana 10. i kvaliteta obrazloženja domaćih sudija, umjesto iz perspektive sudske prakse o zviždačima (vidjeti Herbai protiv Mađarske; Norman protiv Ujedinjenog Kraljevstva; i Boronyák protiv Mađarske), umjesto iz perspektive sudske prakse i kriterija koji se odnose na zviždače (Guja protiv Moldavije [Veliko vijeće]; i Halet protiv Luksemburga [Veliko vijeće]), st. 37 do 46. <p>Povreda člana 10. Konvencije.</p>
Član 8	Kajganić protiv Srbije , br. 27958/16 8. oktobar 2024. Odjel IV	<p>Pravičnost suđenja. Privatni život.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neuspješan sudski postupak u vezi klevete kojeg je pokrenula advokatica u vezi novinskog članka koji je navodio da je u krivičnom postupku u vezi atentata premijera bila dogovorila da njenom klijentu bude dodijeljen status svjedoka saradnika u zamjenu za lažno svjedočenje. - Važnost branilaca i potreba da ih se zaštiti, st. 67. <p>Nema povrede člana 8. Konvencije.</p> <p>Povreda člana 6. stav 1.</p>
Član 6. st. 1. i 3. (d)	Severin protiv Rumunije , br. 20440/18 8. oktobar 2024.	<p>Saslušanje svjedoka.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravičnost krivičnog postupka protiv člana Evropskog parlamenta za optužbu za korupciju nakon što su dva prikrivena novinara provela istragu. Upotreba snimaka koje su novinari napravili i njihovo učešće u postupku kao svjedoci putem video konferencije.

	Odjel IV	<p>- Upotreba video konferencije na osnovu zakonitih, praktičnih razloga (udaljenost i državne granice) <u>Schatschaschwili protiv Njemačke</u> [VV], st. 119. i dalje), st. 90, ne štiti i ne daje prednost svjedocima; nema potrebe da se preispituje težina njihovog svjedočanstva u osuđujućoj presudi podnosioca predstavke (kontrastirano sa <u>Schatschaschwili protiv Njemačke</u> [VV], st. 119 i dalje), st. 90.</p> <p>Nema povrede člana 6. st. 1. i 3. (d) Konvencije.</p>
Član 6 st. 2	<p><u>Machalický protiv Češke Republike</u>, br. 42760/16</p> <p>10. oktobar 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Pretpostavka nevinosti.</p> <p>- Obrazloženje i formulacija građanskih sudova prilikom odbacivanja podnosičevog zahtjeva za naknadu štete podnesenog protiv Države, nakon što je krivični postupak protiv njega obustavljen zbog nastupanja zastare.</p> <p>- Dopuštenost predstavke: kako bi se u potpunosti iscrpili domaći pravni lijekovi, ne može se očekivati od podnosioca koji se žalio na povredu člana 6. stava 2 u naknadnom građanskom postupku za odštetu, da traži nastavak krivičnog postupka protiv njega. Što se tiče sudskega postupka u vezi naknade, prema općim pravilima odgovornosti Države, ista nisu efikasna u odsustvu domaće sudske prakse koja se odnosi na izjave domaćih sudova u kontekstu obustave krivičnog postupka, st. 37 i 38.</p> <p>- Meritum: primjena <u>Nealon i Hallam protiv Ujedinjenog Kraljevstva</u> [VV], st. 168 i 169. Formulacija koju su koristili domaći sudovi održava nedvosmisleno mišljenje da je počinjeno krivično djelo, te da je podnositelj predstavke kriv za to krivično djelo (uporediti sa <u>Farzaliyev protiv Azerbejdžana</u>, st. 65 do 69; i <u>Pasquini protiv San Marina (br. 2)</u>, st. 64.), st. 57 do 60.</p> <p>Povreda člana 6. st. 2. Konvencije.</p>
Član 41	<p><u>Legros i Koulla protiv Francuske</u>, brojevi 72173/17 i 31317/20</p> <p>10. oktobar 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Pravično zadovoljstvo.</p> <p>- Dosuđena naknada materijalne štete nakon što je glavnom presudom utvrđena povreda člana 6. st. 1 Konvencije i člana 1. Protokola br. 1 (<u>Legros i Drugi protiv Francuske</u>).</p> <p>- Naknada materijalne štete dosuđena na temelju pravičnosti u paušalnom iznosu uprkos (i zbog) propusta drugog podnosioca da predstavi prateće dokumente kojima se dostatno mjeri gubitak prilike, st. 78 i 79.</p> <p>Iznos dosuđen drugom podnosiocu prema članu 41.</p>

Član 35 st. 1. Član 1. Protokola br. 1	Alperin protiv Ukrajine , br. 41028/20 10. oktobar 2024. Odjel V	<p>Pretpostavka nevinosti. Mirno uživanje imovine. (Ne)Isrpljivanje domaćih pravnih lijekova.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Javne izjave predsjednika Ukrajine u vezi krivične istrage protiv podnosioca predstavke (član 6. st. 2). - Dopuštenost: očito neefikasna priroda krivične prijave, s obzirom na ustavnu garanciju imuniteta predsjednika od krivičnog gonjenja tokom njegovog mandata i obavezu da se primjene svi ostali dostupni pravni lijekovi, kao što su građanska parnica, st. 66 do 71. – Srazmjerne oduzimanje dijela podnosičeve kaucije zbog kršenja obaveze izrečene u sklopu uslova njegove kaucije da preda sve međunarodne putne isprave koje bi mu omogućile prelazak državne granice. - Primjena principa o oduzimanju utvrđenih u predmetu Lavrechov protiv Češke Republike, st. 77 do 87. <p>Pritužba prema članu 6. st. 2. nedopuštena (nisu iscrpljeni pravni lijekovi). Nema povreda člana 1. Protokola br. 1.</p>
Član 4	T. V. protiv Španije , br. 22512/21 10. oktobar 2024. Odjel V	<p>Ropstvo i podčinjenost.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Značajni nedostaci u domaćem procesnom odgovoru na diskutabilnu krivičnu prijavu za trgovinu ljudima i prisilnu prostituciju potkrijepljeno <i>prima facie</i> dokazima. - Oslanjanje na tri elementa međunarodne definicije trgovine ljudima izložene u članu 3. (a) Palermo Protokola i 4 (a) Konvencije Vijeća Evrope protiv trgovine ljudima, odnosno, "djelo", "sredstva", i "svrha" (vidjeti S.M. protiv Hrvatske [VV], st. 113, 114, 155, 156 i 209), st. 90 do 94. - Primjena principa koji upravljaju pozitivnim obvezama prema članu 4 u predmetima trgovine ljudima (kao što je definirano u predmetu S.M. protiv Hrvatske (VV), st. 306 do 320), st. 95 do 118. <p>Povreda člana 4. Konvencije (procesni aspekt).</p>
Član 46	Ryaska protiv Ukrajine , br. 3339/23 10. oktobar 2024.	<p>Opće mjere izvršenja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neizvršenje presude domaćih sudova koja je bila u korist podnosioca predstavke, a kojom je naređeno državnom organu da plati naknadu i ispoštuje specifične, nematerijalne obaveze (naime, da provede istragu zašto se razvila podnosičeva bolest koju je stekao na radu; pitanje prema članu 6., stav 1.)

	Odjel V	<p>Predmet se nadovezuje na predmete Yuriy Nikolayevich Ivanov protiv Ukrajine; i Burmych i Drugi protiv Ukrajine (briše se sa liste predmeta) [VV].</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pristup neizvršenju domaćih parničnih presuda protiv Države i tijela pod kontrolom iste, odvajajući ih u dvije zasebne grupe (one koje obuhvataju svojevrsne nematerijalne obaveze i one koje obuhvataju materijalna dugovanja) nije nužan; od sada će sve takve predstavke biti rješavane u okviru izvršnog postupka kako je određeno u presudi <i>Burmych</i>, st. 43. - Novi pristup je ograničen na predmete koji sadrže pitanja iz člana 6., st. 44. <p>Predstavka je odbačena prema članu 37. stavu 1. tački (c) Konvencije i proslijedena Komitetu ministara na rješavanje u okviru općih mjera izvršenja utvrđenih u pilot-presudi Ivanov.</p>
Član 3	<p>Medvid protiv Ukrajine, br. 7453/23</p> <p>10. oktobar 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Nehumana ili degradirajuća kazna.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uvođenje mogućnosti da se smanji dužina doživotnih kazni, izrečenih u Ukrajini, nakon odsluženja 15 godina prvobitne doživotne kazne. - Rješenje u fazama, prema kojem se doživotna kazna zatvora može, nakon 15 godina, preispitati i zamijeniti dalnjom kaznom zatvora na određeno vrijeme, uz dodatnu mogućnost prijevremenog puštanja na slobodu nakon najmanje 26 godina i 3 mjeseca, ocijenjeno je usklađenim sa zahtjevima iz sudske prakse Suda, odnosno postojanjem realne perspektive puštanja na slobodu i mogućnosti preispitivanja od dana izricanja kazne (vidi Murray protiv Nizozemske [VV], stav 99), st. 52 do 54. - Razlika između perioda prije datuma kada je novi zakon stupio na snagu i perioda izdržavanja kazne nakon toga. <p>Povreda člana 3. u pogledu prethodnog perioda zbog nesigurnosti koju je ispaštao, st. 59 do 61. Nema povrede člana 3. Konvencije za period nakon što je zakon stupio na snagu.</p>

Razvoj sudske prakse

14. - 18. oktobar 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 7	<u>Cesarano protiv Italije</u> , br. 71250/16 17. oktobar 2024. Odjel I	<p>Nulla poena sine lege.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbijanje zahtjeva podnosioca predstavke od strane domaćih sudova da mu smanje doživotnu kaznu zatvora na kaznu od trideset godina zatvora uslijed primjene <i>lex mitior</i>, što proizlazi iz njegovog izbora da mu se sudi u skraćenom postupku u trenutku kada <i>lex mitior</i> nije bio na snazi. Nadovezuje se na predmet <u>Scoppola protiv Italije(br. 2)</u> [VV]. - Smatra se da je vremenski okvir unutar kojeg se princip retroaktivnosti blažeg krivičnog zakona primjenjuje u predmetu namjernog izbora optuženog da mu se sudi u skraćenom postupku počeo u trenutku njegovog sporazuma sa Državom da primjeni takav postupak, st. 70 i 79. - Procjena nije <i>in abstracto</i>, već zasnovana na specifičnim okolnostima predmeta, st. 75. <p>Nema povrede člana 7. Konvencije.</p>
Član 3	<u>S.M. protiv Italije</u> , br. 16310/20 17. oktobar 2024. Odjel I	<p>Zabранa mučenja i nečovječnog postupanja (materijalni aspekt).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mjere poduzete u svrhu zaštite pritvorenika sa invaliditetom, koji boluje od nekoliko stanja uzrokovanih HIV-om, od zaraze virusom COVID-19. - Dopuštenost (iscrpljivanje domaćih pravnih lijekova): odluka podnosioca predstavke da istu podnese Sudu dok postupak još nije bio završen pred nadležnim Nadzornim sudom opravdana je njegovom razumnom nesigurnošću u vezi mogućnosti da njegov predmet bude brzo razmotren, s obzirom na suspenzije i odgađanja koja utiču na postupke pred tim sudom u specifičnom kontekstu izbjijanja pandemije virusa COVID-19, st. 43 do 48. - Meritum: domaći sudovi pokazali su dovoljnu temeljitost i zdravstveno stanje podnosioca predstavke nije se pogoršavalo, st. 82 do 96. - Adekvatna priroda mjera poduzetih u svrhu zaštite podnosioca predstavke od virusa COVID-19, st. 101 do 115.

		Dopuštena tužba prema članu 3. Konvencije; nema povrede člana 3.
Član 1 Protokola br. 1	<u>Immoreks Makedonija protiv Sjeverne Makedonije</u> (odluka), br. 25311/17 24. septembar 2024. (pisani otpisak 17. oktobar 2024.) Odjel II	<p>Odbitak PDV-a. Mirno uživanje imovine.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbijanje domaćih organa vlasti da izvrše odbitak poreza na dodanu vrijednost (PDV) koju je kompanija, podnositeljica predstavke, prethodno platila svojim dobavljačima. - Ponavljanje uslova primjenjivosti člana 1. Protokola broj 1. Konvencije (u vidu "zakonitog očekivanja") na pravo na odbitak prijavljenog PDV-a u sličnim predmetima, st. 32. - Nema potrebe da se preispituje da li je kompanija, podnositeljica predstavke, u potpunosti i blagovremeno ispoštovala propise u vezi PDV-a koje je odredila Država, ako je imala saznanja da njeni dobavljači ne poštuju ista, te nije imala načina da ostvari takvo poštivanje. <p>Nedopuštena predstavka: nespojiva <i>ratione materiae</i>.</p>
Član 2 Član 13	<u>Haugen protiv Norveške</u> , br. 59476/21 15. oktobar 2024. Odjel II	<p>Pravo na život (materijalni aspekt). Efikasan pravni lijek.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Propust da se spasi život sina podnosioca predstavke, koji je bolovao od psihijatrijskih poremećaja i koji je počinio samoubistvo dok je bio u pritvoru u običnoj zatvorskoj jedinici. - Dopuštenost predstavke prema članu 2. (iscrpljeni domaći pravni lijekovi): građanska parnica prema općem pravu o nematerijalnoj odšteći za kršenje ljudskih prava nije djelotvoran pravni lijek u datom vremenu u odsustvu jasnog zakonskog okvira ili dosljedne i nedvosmislene sudske prakse domaćih sudova, st. 109 do 115. - Meritum tužbe iz člana 2.: ozbiljni nedostaci u procjeni direktnog zdravstvenog stanja žrtve i ublažavanju rizika od samoubistva, naročito nakon njegovog prebacivanja u običnu zatvorskiju jedinicu, st. 138 do 154. - Član 13.: u datom vremenu nije bilo djelotvornih načina obeštećenja, st. 163. <p>Povreda člana 2. (materijalni aspekt) i člana 13. Konvencije.</p>

Član 6 st. 1	<u>Moskalj protiv Hrvatske</u> , br. 60272/21 15. oktobar 2024. Odjel II	<p>Pravo na pristup sudu (građanski aspekt).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odluka domaćih sudova da podnositeljici predstavke dodijeli naknadu zbog pretjeranog trajanja sudskog postupka, ali odbijanje da joj dodijele naknadu njenih pravnih troškova, što je premašivalo iznos pomenute naknade. - Disproporcionalna priroda ograničenja pristupa sudu podnositeljici predstavke (uporediti sa predmetom <u>Čolić protiv Hrvatske</u>, st. 46., 50 do 52., 59 do 60), st. 82 do 93. <p>Povreda člana 6. st. 1. Konvencije.</p>
Član 10	<u>Gadzhiyev i Drugi protiv Rusije</u> , brojevi 73585/14 i 51427/18 15. oktobar 2024. Odjel III	<p>Sloboda izražavanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razrješenje policijskog službenika i zaposlenika moskovskog Metroa zbog javnog kritiziranja problema u njihovim institucijama. - S obzirom na to da je drugi podnositelj predstavke djelovao kao glasnogovornik sindikata (za razliku od prvog podnosioca predstavke), predstavka je preispitana prema članu 10. u svjetlu člana 11. - Disciplinska sankcija koju je moskovski Metro izrekao preispitana je u svjetlu negativnih obaveza prema članu 10. , jer je predmetna javna podzemna željeznica javna institucija, st. 83. - Obje predstavke preispitane su kao predmeti prijavljivanja nepravilnosti u javnom sektoru, uzimajući u obzir sudske praksu Suda o zviždačima, st. 53 i 91. <p>Povreda člana 10. Konvencije.</p>
Član 5. st. 1 i 5	<u>Nsingi protiv Grčke</u> , br. 27985/19 15. oktobar 2024. Odjel III	<p>Pravni osnov za pritvor. Pravo na naknadu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pritvor podnosioca predstavke prilikom izvršenja presude izrečene drugoj osobi sa kojom je zamjenjen i odbijanje njegovog zahtjeva za naknadu štete. - Predmet preispitan kao primjer "grube ili očite nepravilnosti" (vidjeti predmet <u>Mooren protiv Njemačke [Veliko vijeće]</u>, st. 74 i 75);

		<p>- Utvrđivanje povrede u ovom predmetu zasnovano na nedostatku obrazloženja spornih domaćih odluka, st. 35, 36 i dalje.</p> <p>Povreda člana 5. st. 1. i 5. Konvencije.</p>
Pravilo 80. Poslovnika Suda	<u>Vlad i drugi protiv Rumunije,</u> br. 40756/06 Revidirane 15. oktobar 2024. Odjel IV	<p>Revizija presude.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Smrt podnosioca predstavke nakon podnošenja predstavke, ali prije donošenja glavne presude. - Smrt podnosioca predstavke, za koju su i Vlada i Sud saznali nakon što je donesena glavna presuda, što predstavlja činjenicu "odlučujućeg uticaja" na ishod predmeta u okviru značenja Pravila 80. st. 1., vidi paragraf 9 presude. <p>Revidirana Glavna presuda . Predstavka se briše sa liste predmeta u vezi prvog podnosioca predstavke u skladu sa članom 37. stavom 1. Konvencije.</p>
Član 3 Član 5 st. 1 (f)	<u>H.T. protiv Njemačke i Grčke</u> , br. 13337/19 15. oktobar 2024. Odjel IV	<p>Zabранa mučenja i nečovječnog postupanja (materijalni i procesni aspekt). Pritvor prije deportacije.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deportacija sirijskog tražioca azila iz Njemačke u Grčku prema administrativnom dogovoru između dvije zemlje, bez procesuiranja zahtjeva za azil prije deportacije. - Dopuštenost (član 3.): utvrđeno je da su pravni lijekovi kojima je Njemačka raspolagala protiv deportacije podnosioca predstavke Grčkoj (tužba prema članu 3.) bili nedjelotvorni bez naglašavanja nedostatka suspenzivnog dejstva, st. 122 do 126. - Meritum (član 5.): tamo gdje je već utvrđena zasebna povreda člana 3. nema potrebe da se vrši procjena uslova pritvora prije deportacije kao aspekta zakonitosti u svrhu člana 5. st. 1. (f) (uporediti sa predmetom <u>Ha.A. protiv Grčke</u>, st. 41.; i <u>R.T. protiv Grčke</u>, st. 85 i 97). <p>Povreda člana 3. Konvencije (materijalni aspekt) od strane Grčke. Povreda člana 3. Konvencije (procesni aspekt) od strane Njemačke. Nema povrede člana 5. st.1. Konvencije od strane Grčke.</p>

Član 3 Član 8	Daugaard Sorenson protiv Danske , br. 25650/22 15. oktobar 2024. Odjel IV	<p>Propusti u istrazi krivičnog djela. Pozitivne obaveze Države.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Povlačenje optužbi protiv navodnog počinioца silovanja zbog najmanje tri konsekutivne greške koje je počinilo Tužilaštvo, posebno zbog propusta da ispoštuju rok zastare. - Dopuštenost: pretpostavka da građanski pravni lijek za naknadu može biti djelotvoran pravni lijek u predmetima koji se odnose na propust da se adekvatno istraže navodi o silovanju u principu se ne odbacuje, ali je utvrđeno da nije primjenjiva u okolnostima sadašnjeg predmeta, st. 52 (uporediti sa predmetom Vučković protiv Hrvatske, st. 41., i R.B. protiv Estonije, st. 65.). <p>Povreda člana 3. i. 8. Konvencije.</p>
Član 1 Član 34 Član 35 st. 1	A.L. i E.J. protiv Francuske (odluka), brojevi 44715/20 i 47930/21 24. septembar 2024. (pisani otpisak 17. oktobar 2024.) Odjel V	<p>Korištenje podataka iz EncroChat-a za potrebe krivične istrage. Nadležnost Država. Status žrtve. Iscrpljivanje domaćih pravnih lijekova.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rastavljanje <i>EncroChata</i>, komunikacijske mreže i pružaoca usluga koja radi na principu mobilnih telefona; povrat korisničkih podataka <i>EncroChata</i> na daljinu od strane organa francuskih vlasti u kontekstu istrage koju je Francuska otvorila i transfer podataka koji se odnose na pojedince koji su koristili <i>EncroChat</i> u Ujedinjenom Kraljevstvu britanskoj policiji na temelju Evropske istražne naredbe (EIN) (izdato prema članu 8.). - Uspostavljena nadležnost Francuske u svrhu člana 1. Konvencije (vidjeti Wieder i Guarnieri protiv Ujedinjenog Kraljevstva, st. 87 do 95), ovaj zaključak je također dosljedan sudskoj praksi Suda pravde Evropske unije, st. 96 do 105. - Činjenica da su podnosioci predstavke uhapšeni i optuženi na osnovu podataka koji su uzeti iz <i>EncroChata</i> dovoljna je da se utvrdi njihov status žrtve, bez potrebe da se dokazuje da su oni i koristili tu mrežu, st. 113 i 114. - Utvrđeno je da činjenica da su podnosioci predstavke živjeli van Francuske, kao i činjenica da nisu slobodno odabrali da potpadaju pod nadležnost tužene Države ne oslobađa iste od njihove dužnosti da iscrpe domaće pravne lijekove koji su im dostupni u Francuskoj. <p>Dostupnost i djelotvornost pravnog lijeka iz člana 694.-41. Zakona o krivičnom postupku Francuske, koji obuhvata Direktivu 2014/41/EU i omogućava pravni prigovor protiv mjere izrečene na francuskom teritoriju</p>

		<p>na osnovu Evropske istražne naredbe, pod uslovom da se pravni lijek mogao koristiti protiv pomenute mјере da je bila izrečena u domaćem postupku, st. 131 do 145.</p> <p>Nedopuštena predstavka (nisu iscrpljeni domaći pravni lijekovi).</p>
Član 11	<u>Central Unitaria de Traballadores/as protiv Španije</u> , br. 49363/20 17. oktobar 2024. Odjel V	<p>Sloboda okupljanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zabранa demonstracija koju je organizirao sindikat, podnositac predstavke, za 1. maj 2020. godine, tokom ranih faza pandemije COVID-19, uprkos spremnosti učesnika da demonstriraju u konvoju vozila i nose maske i rukavice. - Prvi predmet koji je adresirao pitanje ograničenja prava na okupljanje u kontekstu COVID-a u meritumu (kontrastirati sa <u>Communauté genevoise d'action syndicale (CGAS) protiv Švicarske [VV]</u>, predstavka proglašena nedopuštenom na osnovu toga da nisu iscrpljeni pravni lijekovi). - Utvrđeno je da je tužena država imala široko polje procjene u specifičnim okolnostima u ranim fazama pandemije, st. 79 do 82. - Pandemija COVID-19 okvalificirana je kao vrijeme izuzetnih i nepredvidljivih okolnosti. Ograničenje izrečeno u kontekstu hitne društvene potrebe zaštite pojedinca i javnog zdravlja. Nije prekoračeno široko polje slobode procjene, st. 83 do 96. <p>Nema povrede člana 11. Konvencije.</p>
Član 1 Protokola br. 1	<u>Amerisoc Center S.R.L. protiv Luksemburga</u> , br. 50527/20 17. oktobar 2024. Odjel V	<p>Pranje novca. Kontrola upotrebe imovine.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedostatak pravnog lijeka kojim bi se djelotvorno osporila zapljena novčanih sredstava u banci u Luksemburgu, koja pripadaju kompaniji, podnositeljici predstavke, nakon zahtjeva za međunarodnu pomoć, koji su izdale vlasti Perua u sklopu postupka u vezi pranja novca, pokrenutog u Peruu. - Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći ne predviđa obavezni mehanizam koji osigurava da vlasnici bankovnih računa budu informirani o zahtjevu za pravnu pomoć koja obuhvata i zapljenu njihovih novčanih sredstava ili imovine, time ne dozvoljavajući tim klijentima da efikasno odbrane svoja prava u adversarnom postupku, st. 46 do 50.

		<p>- Utvrđeno je da je obim sudske kontrole domaćih sudova premali da ispuni uslov koji traži "poštenu ravnotežu" iz drugog pasusa člana 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju. Ovaj zaključak je pojačan činjenicom da ni peruanske vlasti nisu ispitale aktuelno pitanje, st. 51 do 58.</p> <p>Povreda člana 1. Protokola 1.</p>
--	--	--

Razvoj sudske prakse

21. - 25. oktobar 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 4	<u>B.B. protiv Slovačke</u> , br. 48587/21 24. oktobar 2024. Odjel I	<p>Trgovina ljudima.</p> <p>– Lice koje je kasnije osuđeno za krivično djelo podvođenja, iako su okolnosti upućivale na trgovinu ljudima (što bi podrazumijevalo strože kazne), je podnositeljicu predstavke dovelo iz Slovačke u Ujedinjeno Kraljevstvo, a radi bavljenja prostitucijom.</p> <p>- Procjena usklađenosti države sa njenim pozitivnim obavezama prema članu 4. zahtjeva ispitivanje načina na koji su domaće vlasti reagovale na mogućnost da je navodno krivično djelo moglo predstavljati trgovinu ljudima, pri čemu tretiranje djela isključivo kao podvođenja nije bilo dovoljno.</p> <p>- Situacija „zloupotrebe osjetljivog položaja“ u očiglednom odsustvu drugih oblika prinude, st. 92.</p> <p>- Procjena da li su domaće vlasti na adekvatan način utvrdile okolnosti slučaja pokazujući, posebno, „razumijevanje brojnih suptilnih načina na koje pojedinac može potpasti pod kontrolu drugog“ i da li su rasvijetlili pravu prirodu odnosa podnositeljice predstavke s navodnim trgovcem ljudima (uporediti sa <u>S.M. protiv Hrvatske</u> [VV], st. 345, i <u>C.N. protiv Ujedinjenog Kraljevstva</u>, st. 80), st. 93 do 99.</p> <p>Povreda člana 4. Konvencije (pozitivne obaveze).</p>
Član 5 st. 1. (f) i st. 4	<u>J.B. i Drugi protiv Malte</u> , br. 1766/23 22. oktobar 2024. Odjel II	<p>Oduzimanje slobode sprečavanja neovlaštenog ulaska. Sudski nadzor zakonitosti pritvora). Opće mjere.</p> <p>- Zakonitost pritvora osoba za koje se prepostavlja da su maloljetne (državljanini Bangladeša spašeni na moru); djelotvornost pravnog lijeka u vezi njihovog pritvora i uslova istog.</p> <p>- Nedavni primjer primjene općeg principa da uslovi pritvora u okviru značenja člana 3. predstavljaju dio procjene njegove zakonitosti u svrhu člana 5. (vidjeti <u>A.D. protiv Malte</u>, st. 182.), st. 117 i 119.</p> <p>- Procjena nezavisnosti i nepristrasnosti sudske prakse sudskog organa prema članu 5. st. 4. u svjetlu principa koji nisu obuhvaćeni u kontekstu člana 6. st. 1. uključujući i sudske praksu koja se odnosi na imenovanje sudija (vidjeti <u>Guðmundur Andri Ástráðsson protiv Islanda</u> [VV], st. 231 do 252.), st. 145 do 155.</p>

		<p>- Član 46. ukazuje na opću mjeru koja se sastoji od usvajanja zakona koji bi osigurao usklađenost Imigracijske žalbene komisije sa zahtjevima nezavisnosti i nepristrasnosti, imajući u vidu način imenovanja njenih članova i njihovih mandata, postojanje garancija protiv vanjskog pritiska, te nužnost da to tijelo demonstrira nezavisnost, st. 167.</p> <p>Povreda člana 5. st. 1. i 4. Konvencije.</p>
Član 10 Član 11	Kobaliya i drugi protiv Rusije , br. 39446/16 i drugih 22. oktobar 2024. Odjel III	<p>Sloboda izražavanja. Sloboda okupljanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proširena primjena zakona o "stranim agentima" na medijske organizacije, novinare, aktiviste i druge pojedince (predmet se nadovezuje na predmet Eodefence i drugi protiv Rusije). - Negativni aspekt slobode izražavanja ("holistička zaštita slobode izražavanja nužno obuhvata pravo na izražavanje ideja i pravo na šutnju"; uporediti <i>mutatis mutandis</i> sa Gillberg protiv Švedske [VV], st. 86.), st. 84. - Smatra se da sporni zakon ima "značajke totalitarnog režima," st. 86. <p>Povreda člana 10. i. 11. Konvencije.</p>
Član 1 Protokola br. 1	Drozdyk i Mikula protiv Ukrajine , brojevi 27849/15 i 33358/15 24. oktobar 2024. Odjel V	<p>Mirno uživanje imovine.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poništenje prava podnositelaca predstavke na zemljišne parcele, koje su koristili i posjedovali decenijama, jer su te parcele bile unutar zone isključenja željeznice, bez ikakve naknade. - Primjena principa "dobrog upravljanja" u predmetu oduzimanja pogrešno dodijeljenog vlasničkog prava putem <i>rei vindicatio</i> postupka umjesto da se izvrši eksproprijacija zemljišta uz naknadu, st. 48 i 49. - Član 46. ukazuje na opću mjeru koja se sastoji ili od punog povrata vlasničkog prava podnosiocima predstavke za zemljište (uključujući, tamo gdje je moguće, ponovnog otvaranja domaćeg postupka) ili obezbjeđenja novčane naknade ili sličnog zemljišta (vidjeti Gladysheva protiv Rusije, st. 106.), st. 62. <p>Povreda člana 1. Protokola broj 1 Konvencije.</p>

Član 6 stav 1.	<p><u>Union des Mutuelles d'Assurances Monceau protiv Francuske</u> (odluka), br. 20224/18</p> <p>1. oktobar 2024. (pisani otpovjedak 24. oktobar 2024.)</p> <p>Odjel V</p>	<p>Pravo na pravično suđenje (krivični postupak).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Novčana kazna (100,000 eura) izrečena osiguravajućem društvu od strane državnog regulatornog tijela za sektor bankarstva i osiguranja zbog nepravilnosti koju je počinila kompanija koju su preuzele kao rezultat spajanja. - U svjetlu 'Engel kriterija', utvrđeno je da je krivični aspekt člana 6. st. 1. primjenjiv na sankcije koje je izreklo <i>Autorité de contrôle prudentiel et de résolution</i>, st. 43.-48. - Poštuje se princip pojedinačne prirode sankcija zbog ekonomskog i funkcionalnog kontinuiteta između preuzete kompanije i kompanije koja je preuzela prethodnu (vidjeti <u>Carrefour France protiv Francuske</u>, st. 47.-49.), st. 53.-60. <p>Nedopuštena predstavka (očigledno neosnovana).</p>
Član 11	<p><u>Eckert protiv Francuske</u>, br. 56270/21</p> <p>24. oktobar 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Sloboda okupljanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podnositac predstavke je osuđen i novčano kažnen (150 eura) zbog učešća u demonstracijama (žuti prsluci) uprkos izričitoj zabrani demonstracija na specifičnim mjestima i u specifično vrijeme. - Utvrđeno je da je pravna osnova za ograničenje (<i>arrêté préfectoral</i>) zajedno sa relevantnim odredbama krivičnog zakonika dovoljno jasna, pristupačna, te da daje dovoljne zaštitne mjere od proizvoljnosti, st. 50 do 60. - Procjena Suda da li je ograničenje bilo opravdano na osnovu faktora kao što su prethodno nasilje, šteta i sukobi sa policijom tokom prethodnih demonstracija, odsustva razmjene između vlasti i demonstranata zbog nedostatka prethodne obavijesti u skladu sa relevantnim propisima, ograničavajući zabranu u vremenu i na određeno mjesto i prirodu sankcije, st. 67.-76. <p>Nema povrede člana 11. Konvencije.</p>
Član 5 st. 1. (f)	<p><u>Quintero Mendez protiv Španije</u> (odluka), br. 26838/22</p>	<p>Pritvor do izručenja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pritvor podnosioca predstavke do njegovog izručenja vlastima Venecuele nakon što je Španija odobrila izručenje.

	<p>1. oktobar 2024. (pisani otpavak 24. oktobar 2024.)</p> <p>Odjel V</p>	<p>- Utvrđeno je da su odgađanja izručenja bila opravdana obzirom da se podnositac predstavke zarazio virusom COVID-19 i da je tužena Država odgađala proceduru citirajući logistička ograničenja pozivajući se na širenje nove varijante virusa COVID-19 (kontrastirati sa predmetom Khokhlov protiv Kipra, st. 59 i 101 iz razloga što izručenje podnositoca predstavke u sadašnjem predmetu nije bilo suspendirano "do dalnjeg" zbog pandemije virusa COVID-19 ili nečeg drugog), st. 63 i 64.</p> <p>Nedopuštena predstavka (očigledno neosnovana).</p>
--	---	--

Razvoj sudske prakse
28. oktobar – 1. novembar 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 2. (procesni aspekt)	<p><u>Harutyun Karapetyan protiv Armenije,</u> br. 53081/14</p> <p>29. oktobar 2024.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Djelotvornost krivične istrage.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Djelotvornost krivične istrage smrti supruge podnosioca predstavke u bolnici, navodno kao posljedica izvršene operacije uprkos postojećoj kontraindikaciji. - Krivično-pravni lijek kao jedini djelotvoran <i>prima facie</i> lijek dostupan u predmetu navodne ljekarske greške u armenskom pravnom sistemu u vrijeme događaja, paragrafi 78 i 79. - U odsustvu ocigledne proizvoljnosti ili greške, Sud nema jurisdikciju da dovede u pitanje procjene medicinskih stručnjaka koje su date tokom istrage, paragrafi 98 do 100. <p>Nema povrede procesnog aspekta člana 2. Konvencije.</p>

Razvoj sudske prakse

4. - 8. novembar 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 37 st. 1.	<u>Dudek i Lazur protiv Poljske</u> (odлуka), brojevi 41097/20 i 39577/22 8. oktobar 2024. (7. novembar 2024.) Odjel I	Imenovanje sudija. - Manjkava procedura imenovanja sudija Vrhovnog suda. Pravo na nezavisan i nepristrasan sud uspostavljen na osnovu zakona. Odluka o brisanju predmeta sa liste predmeta nakon jednostrane izjave tužene vlade.
Član 3	<u>Lavorgna protiv Italije</u> , br. 8436/21 7. novembar 2024. Odjel I	Prisilna hospitalizacija. Zabrana mučenja (materijalni i procesni aspekt). - Mehaničko vezanje podnosioca predstavke za krevet skoro osam godina tokom njegovog obavezne, prisilne hospitalizacije na psihijatrijskom odjeljenju bolnice. - Prvobitno izricanje mjere vezanja bilo je striktno nužno da bi spriječili podnosioca predstavke da nauđi sebi ili drugima, st. 120 i 121., međutim, nastavak iste tokom izvanredno dugog perioda nije bio striktno nužan, st. 122 do 136. Povreda člana 3. Konvencije (materijalni i procesni aspekt).
Član 6 stav 1.	<u>Zahariev protiv Sjeverne Makedonije</u> br. 26760/22 5. novembar 2024.	Pravo na pravično suđenje (krivični aspekt). - Propust domaćih sudova da u krivičnom postupku uvaže argument podnosioca predstavke u vezi njegovog navodnog imuniteta od krivičnog gonjenja prema Bečkoj konvenciji o diplomatskim odnosima (1961. godine), koji je rezultirao osuđujućom presudom za njega. - Sud nema nadležnost da odlučuje o imunitetu podnosioca predstavke kao takvom (<u>Aydin Sefa Akay protiv Turske</u>), st. 44.

	Odjel II	<p>- Obrazloženje domaćih sudova nije ispunilo uslove iz člana 6. stava 1. Konvencije, zato što nije uvažen argument podnosioca predstavke da njegov imunitet nije mogao biti ukinut zbog angažovanosti u profesionalnim i komercijalnim aktivnostima za njegov lični profit, st. 49 i 50.</p> <p>Povreda člana 6. st. 1. Konvencije.</p>
Član 6 st. 1.	<p>Miron protiv Rumunije, br. 37324/16 5. novembar 2024. Odjel IV</p>	<p>Pravo na pravično suđenje (krivični aspekt).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osuđujuća presuda bez direktnog preispitivanja određenog iskaza svjedoka od strane sudova. - Podnositac predstavke nije ni na koji način osporio vjerodostojnost svjedokovog iskaza, st. 31 do 33. - Dostupnost audio snimka spornih iskaza, kao dodatnih garancija, st. 34. <p>Nema povrede člana 6. stava 1. Konvencije.</p>
Član 8 Član 9	<p>Lindholm i naslijedstvo poslije Leifa Lindholma protiv Danske, br. 25636/22 5. novembar 2024. Odjel IV</p>	<p>Davanje transfuzije krvi Jehovinom svjedoku.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Davanje transfuzije krvi nesvesnom Jehovinom svjedoku u hitnoj situaciji uprkos njegovoj detaljnoj medicinskoj uputi kojom odbija takvu mjeru. - Predmet se nadovezuje na predmet Pindo Mulla protiv Španije. - Ograničenje jasno definirano u domaćem pravu, te ispunjeni uslovi dostupnosti i predvidivosti, st. 74 do 81. - Ograničen obavezujući efekat "detaljne upute o medicinskom liječenju" prema domaćem pravu, 87 do 89. - Uslov da se transfuzija krvi uradi na informiranoj osnovi u kontekstu trenutnog toka bolesti u okviru polja slobodne procjene Države. <p>Nije bilo povrede člana 8., koji je tumačen u smislu člana 9. Konvencije.</p>

Član 1 Protokola br. 1 <u>Rybářství Třeboň a.s. i Rybářství Třeboň Hld. a.s. protiv České Republike,</u> br. 18037/19 i 33175/22 7. novembar 2024. Odjel V	<p>Privatizacija. Pravo vlasništva.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poništenje isprava o vlasništvu kompanija, podnositeljica predstavke, na privatiziranoj nekretnini (ribnjaci i zemljište) poslije više od dvadeset godina bez naknade. - Nema zakonitog očekivanja daljnog uživanja spornog zemljišta, jer je privatizacijski prenos bio ništavan <i>ab initio</i> i izvršen u lošoj vjeri, st. 95 do 98. - Nema pretjeranog opterećenja na kompanijama, podnositeljicama predstavke, jer nisu bile platile naknadu za predmetnu nekretninu, st. 101. <p>Nema povrede člana 1. Protokola 1. Konvencije.</p>
Član 14 (u vezi sa članom 10 i 11) <u>Bakradze protiv Gruzije,</u> br. 20592/21 7. novembar 2024. Odjel V	<p>Diskriminacija u procesu konkursne procedure za imenovanje sudija. Teret dokazivanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diskriminacija bivše sutkinje od strane Visokog pravosudnog vijeća u konkursima u pravosuđu zbog njene uloge u nevladinoj organizaciji "Jedinstvo sudija Gruzije" i njenih kritičkih stavova o stanju pravosuđa te zemlje. - Pitanja na intervjuu, koja su se uglavnom fokusirala na aktivnosti podnositeljice predstavke u NVO, prevazilazila su svrhu testiranja integriteta podnositeljice i pokazale su pristrasnost i predrasude pojedinačnih članova Visokog pravosudnog vijeća, st. 75 do 79. - Propust domaćeg suda da se sa odgovarajućom pažnjom pozabavi sa tužbom o diskriminaciji: <i>prima facie</i> slučaj diskriminacije prebacuje teret dokazivanja na Visoko pravosudno vijeće da ukloni percepciju pristrasnosti i pokaže da je razlika u postupanju bila opravdana iz objektivnih razloga, st. 82 i 83. <p>Povreda člana 14. Konvencije u vezi sa članom 10. i 11.</p>
Član 6. st. 1 <u>Sassi i Benchellali protiv Francuske</u> (odluka), brojevi 35884/21 i 35886/21	<p>Pristup sudu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbacivanje građanske tužbe podnosioca predstavke protiv američkih državljana zbog nezakonitog pritvaranja i navodnog mučenja u kampu Guantanamo zbog imuniteta.

	15. oktobar 2024. (pisani otpavak 7. novembar 2024.) Odjel V	<p>- Primjenjivost člana 6. st. 1.: pravo prema domaćem zakonu za podnošenje građanske tužbe za naknadu štete pretrpljene kao posljedice djela mučenja, uključujući djela počinjena u inostranstvu, na osnovu univerzalne nadležnosti francuskih sudova u krivičnim stvarima, st. 46.</p> <p>- Primjena principa ustanovljenih u predmetu Al-Adsani protiv Ujedinjenog Kraljevstva [VV] i M.M. protiv Francuske (odluka) u vezi imuniteta prema javnom međunarodnom pravu. U pogledu ove stvari nije bilo novih dešavanja, st. 61 i 62.</p> <p>Nedopuštena predstavka - očigledno neosnovana.</p>
Član 14 Član 2. Protokola br. 1 Član 8	<u>S. protiv Češke Republike,</u> br. 37614/22 7. novembar 2024. Odjel V	<p>Osnovno obrazovanje. Autizam. (Ne)diskriminacija.</p> <p>- Odgovarajuća prilagodba za specijalne potrebe autističnog djeteta u osnovnoj školi.</p> <p>- Obratiti pažnju na procjenu relevantnih faktora od strane Suda da li su odgovarajuće modifikacije i prilagodbe izvršene u korist podnosioca predstavke: podnositelj predstavke nije bio liшен obrazovanja, roditelji podnosioca predstavke pokazali su nedostatnu saradnju, dok je škola usvojila mjere podrške nakon što su utvrđene obrazovne potrebe podnosioca predstavke, st. 45 do 54.</p> <p>- Odsustvo učešća podnosioca predstavke na ročištu sačuvalo je njegove interese; njegovo djelotvorno učešće osigurano je njegovim vlastitim pismenim zapažanjima i posredstvom njegovog advokata, st. 62.</p> <p>Nema povreda člana 14. u vezi sa članom 2. Protokola br. 1. Konvencije. Nedopuštena predstavka u odnosu na član 8 - očigledno neosnovana.</p>

Razvoj sudske prakse
11.- 15. novembar 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 10	<u>Afgan Mammadov protiv Azerbejdžana</u> , br. 43327/14 14. novembar 2024.	<p>Sloboda izražavanja.</p> <p>- Oduzimanje dozvole za bavljenje advokatskom praksom podnosiocu predstavke zbog tužbe koju je podnio sa nekoliko drugih advokata o navodno nezakonitom postupanju direktora njihovog advokatskog ureda ("pravno savjetovanje"), dovodeći u pitanje legitimnost rukovodnih organa državne Advokatske komore i zbog njegovog kasnijeg odbijanja da lično učestvuje u disciplinskom postupku protiv njega.</p> <p>- Snažne naznake da oduzimanje dozvole za bavljenje advokaturom podnosiocu predstavke nije ispunjavalo zahtjev iz člana 10. st. 2 "propisan zakonom," jer su relevantne odredbe domaćeg zakona napisane vrlo općenitim i nejasnim riječima koje dozvoljavaju široku interpretaciju. Svojim tumačenjem i primjenom zakona domaći sudovi propustili su da podnosiocu predstavke obezbjede zaštitu od proizvoljnosti; no, šira pitanja, koja su se pojavila u smislu oduzimanja dozvole za bavljenje advokatskom praksom, preispitana su u kontekstu da li je mjeru bila "neophodna u demokratskom društvu" i proporcionalna (uporediti sa Mustafa Hajili i drugi protiv Azerbejdžana, 2022., st. 53), st. 61-67.</p> <p>- Predmet je ispitana kao predmet činjeničnih izjava o stvarima od visokog javnog interesa (uporediti sa Morice protiv Francuske [VV], 2015.; i Bedat protiv Švicarske [VV], 2016.), a ne kao predmet o zviždačima, st. 72.</p> <p>- Član 46.: posebne mјere izvršenja presude trebaju imati za cilj, među ostalim, ponovno uspostavljanje profesionalnih aktivnosti podnosioca predstavke (vidjeti predmet Bagirov protiv Azerbejdžana, 2020., st. 110).</p> <p>Povreda člana 10. Konvencije.</p>
Član 6 stav 1.	<u>Zakrzewski protiv Poljske</u> , br. 63277/19 14. novembar 2024.	<p>Krivični aspekt prava na pravično suđenje.</p> <p>- Zatvorska kazna za podnosioca predstavke uvećana, uprkos pravomoćnoj presudi, kao rezultat kasacijske žalbe koju je podnio ministar pravde/državni tužilac, nakon što je podnositelj predstavke odslužio više od pola izvorne kazne i nakon što je bio pušten na uslovnu slobodu.</p>

	Odjel I	<ul style="list-style-type: none"> - Utvrđeno je da je član 6. (krivični aspekti) primjenjiv u postupku koji slijedi nakon pravomoćne osuđujuće presude i koji je u domaćem pravu klasificiran kao vanredni, pod uslovom da domaći sud donese odluku o krivičnoj optužbi, st. 42. - Nedostatak procjene temeljnih manjkavosti krivičnog postupka i bilo kakvog razmatranja individualne situacije podnosioca predstavke ne ispunjava standarde pravičnog suđenja iz sudske prakse Suda, st.43-46. <p>Povreda člana 6., stav 1. (krivični) Konvencije.</p>
Član 6 stav 1 Član 14 u vezi sa članom 8	E. T. protiv Republike Moldavije , br. 25373/16 12. novembar 2024. Odjel II	<p>Pristup суду - Грађански аспект. Интелектуални недејност. Лишење пословне способности.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nemogućnost podnositeljice predstavke, proglašene potpuno nesposobnom uslijed njene duševne bolesti, da direktno traži povrat svoje pravne sposobnosti prema domaćem pravu u relevantnom vremenskom periodu. - Kruto pravilo potpune nesposobnosti (na snazi u relevantnom vremenskom periodu), bez posredničkih rješenja u smislu različitih stepena nesposobnosti, što je rezultiralo potpunim ograničenjem pristupa суду, dok je postojao rastući međunarodni trend da se kruti sistem lišavanja osobe svake pravne sposobnosti zamjeni sa sistemom odlučivanja uz podršku, koji može uzeti u obzir volju i preferencije osobe, st. 44.-49. - Potpuna nesposobnost nametnuta duševnim bolesnicima, ali ne i svim ostalim kategorijama osoba koje privremeno nisu u stanju da u potpunosti kontroliraju svoje postupke. - Utvrđeno je da je neproporcionalna mjera kojom je podnositeljica predstavke lišena, na neodređeno vrijeme, cijekupne pravne sposobnosti i time svakog učešća u procesu odlučivanja u vezi svakog aspekta njenog života, bez razmatranja njenih stvarnih sposobnosti, st. 71.-77. <p>Povreda člana 6. st.1. (građanski aspekt) i člana 14. u vezi sa članom 8. Konvencije.</p>
Član 8	R.F. i drugi protiv Njemačke , br. 46808/16 12. novembar 2024.	<p>Privatni i porodični život. (pozitivne obaveze)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbijanje organa vlasti da registriraju prvu podnositeljicu predstavke kao drugu biološku (umjesto posvojiteljsku) majku djeteta začetog putem vještačke oplodnje sa njenim jajašcem, ali kojeg je rodila druga podnositeljica predstavke.

	Odjel IV	<ul style="list-style-type: none"> - Poštivanje porodičnog života podnositeljica predstavke osigurano u odsustvu ikakvih poteškoća u njihovom svakodnevnom životu kao porodice, st. 69.-73. - Poštivanje privatnog života prve podnositeljice predstavke osigurano iako je morala slijediti proceduru posvojenja, st. 75.-78. - Poštivanje privatnog života djeteta osigurano činjenicom da je posvojenje izvršeno bez posebnih poteškoća i da je prva podnositeljica predstavke prethodno imala prava i dužnosti u vezi roditeljstva nad djetetom zbog svoje zakonske zajednice sa drugom podnositeljicom predstavke, st. 91.-94. <p>Nema povrede člana 8. Konvencije.</p>
Član 10	<u>Associated Newspapers Limited protiv Ujedinjenog Kraljevstva</u> , br. 37398/21 12. novembar 2024. Odjel IV	<p>Sloboda izražavanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zahtjev da kompanija, podnositeljica predstavke, medijska kuća koja je optužena u predmetima za kršenje privatnosti i klevetu, plati premije osiguranja nakon događaja i u slučaju uspjeha na sudu, honorare tužitelja, koji je bio sklopio sporazum o uslovnom honoraru sa svojim pravnim predstavnikom. Predmet se nadovezuje na predmet MGN Limited protiv Ujedinjenog Kraljevstva, 2011. godina i predmet MGN Limited protiv Ujedinjenog Kraljevstva (odluka) 2022. godina. - Dopuštenost predstavke: Jednostavna činjenica da izmirenje materijalnih potraživanja ili potraživanja naknade troškova nije mogla lišiti kompaniju podnositeljicu predstavke njenog statusa žrtve. Rizik da bi optuženi bio prisiljen da preuranjeno izmiri potraživanja bio je jedan od osnovnih nedostataka u primjenjivom pravnom režimu, st. 64. - Meritum: U svjetlu predmeta MGN Limited v. the United Kingdom, 2011. godina, utvrđeno je da je zahtjev da kompanija, podnositeljica predstavke, plati tužitelju honorar u slučaju uspjeha na sudu, nesrazmjeran čak i uzimajući u obzir široko polje slobodne procjene koje tužena vlada ima, st. 89-97. - Potvrda nalaza Suda u predmetu MGN Limited protiv Ujedinjenog Kraljevstva (odluka), 2022. godine, da ne postoji opće pravilo u vezi povrata premija nakon događaja slično onome što se primjenjuje u vezi povrata honorara u slučaju uspjeha na sudu, st. 99.

		Povreda člana 10. Konvencije u vezi honorara u slučaju pobjede na sudu; nema povrede u vezi premija nakon događaja.
Član 8	<u>Winther protiv Danske</u> , br. 9588/21 12. novembar 2024. Odjel IV	Privatni i porodični život. - Nalog za protjerivanjem sa šestogodišnjom zabranom ponovnog ulaska migrantu koji zakonito boravi manje od četiri godine u Danskoj nakon što je dobio osuđujuću presudu za ozbiljna krivična djela. - Izuzetne situacije u kojima dužina zabrane ponovnog ulaska može biti odlučujuća u procjeni kompatibilnosti naloga za protjerivanjem sa članom 8. i gdje može biti relevantno za uzeti u obzir da li u budućnosti, nakon isteka vremenski ograničene zabrane ponovnog ulaska, ima izgleda da protjerana osoba ponovno bude primljena u zemlju (uporediti i kontrastirati sa predmetom <u>Savran protiv Danske</u> [Veliko vijeće], 2021. godina, st. 199-200), st. 47-49. Nema povrede člana 8. Konvencije.

Razvoj sudske prakse

18. - 22. novembar 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 3 Član 14	Clipea i Grosu protiv Republike Moldavije , br. 39468/17 19. novembar 2024. Odjel II	<p>Zabрана муčenja, nečovječnog postupanja. (materijalni i procesni aspekt)</p> <p>- Navodno nehumani materijalni uslovi u psihijatrijskoj bolnici gdje podnosioci predstavke periodično dobrovoljno primaju tretman za intelektualni invaliditet i nedjelotvorna istraga navoda o zlostavljanju od strane bolničkog osoblja i/ili drugih pacijenata. Predmet se nadovezuje na predmet V. I. protiv Republike Moldavije.</p> <p>- Vjerovatno dobrovoljni prijem u bolnicu, koji je rezultirao u <i>de facto</i> nedobrovoljnoj hospitalizaciji zbog elemenata prisile i nedostatka jasnosti u pogledu potpuno informiranog pristanka podnositelja predstavke (uporediti sa predmetom Fernandes de Oliveira protiv Portugala [Veliko vijeće], st. 124), st. 63-66.</p> <p>- Odbacivanje pritužbi podnositelja predstavke koje navodno predstavljaju diskriminatorni tretman na osnovu njihovog intelektualnog invaliditeta u vezi drugih navodnih žrtava nehumanog i degradirajućeg postupanja.</p> <p>- Utvrđeno je da je odbacivanje pritužbi podnositelja predstavke na osnovu njihovog invaliditeta i tretiranje njihovih svjedočanstava kao nepouzdanih lišeno objektivne i razumne opravdanosti, st. 91-99.</p> <p>Povreda člana 3. (materijalno i procesno) i 14. Konvencije.</p>
Član 2 Član 3	Vieru protiv Republike Moldavije , br. 17106/18 19. novembar 2024. Odjel II	<p>Nasilje u porodici. Pravo na život (procesni aspekt).</p> <p>- Navodni propust vlasti Moldavije da djelotvorno zaštite sestruru podnosioca predstavke od nasilja u porodici, što je kulminiralo njenom smrću, i provedu djelotvornu istragu o okolnostima nasilja koje je dovelo do njene smrti.</p> <p>- Utvrđeno je da je uspostavljeni domaći pravni okvir u relevantnom vremenu i način na koji je korišten u praksi od strane domaćih vlasti nedjelotvoran, te da je učinjen propust u sprečavanju obrasca nasilja u porodici kojeg karakterizira dugoročno fizičko nasilje, niskog intenziteta, te neprijavljeno psihološko nasilje, koje se nastavilo čak i kada su počinilac i žrtva prestali dijeliti mjesto stanovanja, st. 101-106.</p>

		<p>Član 14. (zajedno sa članom 2. i 3.) - Propust organa vlasti da uzmu u obzir kulturološke stavove koji prožimaju i policiju i šire društvo, te zabrinutost Suda da su ti stavovi mogli biti razlog zašto su organi vlasti propustili da pravilno istraže stvar, st. 130-135.</p> <p>Povreda člana 2. (procesni aspekt), člana 3. (materijalni i procesni aspekti) i 14. Konvencije.</p>
Član 6 st. 1. <u>Justine protiv Francuske</u> , br. 78664/17 21. novembar 2024. Odjel V	<u>Justine protiv Francuske</u> , br. 78664/17 21. novembar 2024. Odjel V	<p>Pristup sudu (građanski aspekt). Greška advokata.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasacijska žalba proglašena nedopuštenom zbog greške advokata (dostavljanje pogrešnog dokumenta), iako je ta greška odmah ispravljena na zahtjev sekretarijata Kasacijskog suda nakon isteka zakonom određenog roka. - Pretjerani formalizam u odsustvu poremećaja ili odgode prouzrokovane greškom advokata. Kasacijski sud odbija primjeniti odredbu Zakona o parničnom postupku, koja bi omogućila da se to ispravi kao "materijalna greška," st. 46-49. <p>Povreda člana 6. st. 1. Konvencije.</p>

Razvoj sudske prakse

25. - 29. novembar 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 8	<p><u>Casarini protiv Italije</u> (odluka), br. 25578/11</p> <p>Odjel I</p>	<p>Privredni život. Zaštita ličnih podataka.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ličnim podacima podnosioca predstavke, pohranjenim u bazi podataka Službe za informacije o poreskim obaveznicima, nezakonito je pristupio službenik Poreske policije koji ih je proslijedio novinaru u svrhu objavljivanja. Navodni propust države da spriječi zloupotrebu ličnih podataka od strane Poreske policije i raznih drugih subjekata. - Ponavljanje relevantnih principa sudske prakse u vezi statusa direktnе, indirektnе i potencijalne žrtve predmetne povrede, st. 58-64, 71 i 75-76. - Sama činjenica da je podnositelj predstavke poreski obaveznik, čiji su lični podaci pohranjeni u bazi podataka Službe za informacije o poreskim obaveznicima, nedovoljna je da se smatra da je podnositelj predstavke bio izložen ili je bio pod potencijalnim rizikom da bude izložen zloupotrebi njegovih ličnih podataka od strane drugih subjekata pored Poreske policije, st. 73-74 i 77-78. - U vezi pritužbe na kontinuiranu, nedovoljnu zaštitu ličnih zadataka koji su pohranjeni u bazi podataka države, utvrđeno je da je kompenzacijski lijek nedjelotvoran u smislu člana 35. i stava 1. Konvencije, st. 89. - Suprotno tome, utvrđeno je da bi pritužba Agencija za zaštitu podataka, koja bi mogla naređiti službeniku za obradu podataka da poduzme odgovarajuće mjere u pogledu prevencije zloupotrebe ličnih podataka, predstavljala pristupačan i djelotvoran lijek koji treba iscrpiti, st. 90-103. <p>Nedopuštena predstavka (djelomično inkompatibilna <i>ratione personae</i>, djelomično domaći pravni likovi nisu iscrpljeni).</p>
Član 6 st. 1.	<p><u>NDI SOPOT S.A.S protiv Sjeverne Makedonije</u> br. 6035/17</p>	<p>Priznanje arbitražne odluke. Pravično suđenje i nepristrasan sud. Građanski aspekt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbijanje domaćih sudova da dopuste priznanje konačne arbitražne presude od strane Međunarodnog arbitražnog suda Međunarodne privredne komore u korist kompanije podnositeljice predstavke.

	26. novembar 2024. Odjel II	<p>- Član 6. st. 1. primjenjuje se na postupke u vezi priznavanja arbitražne presude, što stvara <i>prima facie</i> materijalno pravo, st. 77-78.</p> <p>- Propust domaćih sudova da adekvatno odgovore na specifične argumente kompanije podnositeljice predstavke u vezi odsustva pristrasnosti arbitra Međunarodnog arbitražnog suda i potom obrazlože zašto priznavanje arbitražne presude ne bi prekršilo javnu politiku tužene države, za koju je utvrđeno da je suprotna pravu kompanije podnositeljice predstavke na pravično suđenje, st. 125-129.</p> <p>Povreda člana 6. st. 1. Konvencije.</p>
Član 1 Protokola br. 12	<u>Ferrero Quintana protiv Španije,</u> br. 2669/19 26. novembar 2024. Odjel III	<p>Ograničenje starosne dobi prilikom zapošljavanja.</p> <p>- Odbijanje zapošljavanja podnosioca predstavke kao policajca najnižeg čina, jer je navršio najveću dob od 35 godina, iako je položio sve ispite, te je utvrđeno da je i fizički i intelektualno sposoban za policijsku službu.</p> <p>- Utvrđeno je da domaće vlasti uživaju široko polje slobodne procjene, jer različito postupanje na osnovu dobi (obuhvaćeno pojmom "drugi status") ne predstavlja nužno uvredljivu vrstu diskriminacije i nema nužno istu, relativnu važnost za pojedinačni interes o kojem je riječ. Širinu polja slobodne procjene podržava činjenica da podnositelj predstavke nije bio član ranjive grupe, te da je njegov cilj bio da postane zaposlenik u javnom sektoru, a ne da ostvari temeljno pravo koje je izričito prepoznato u Konvenciji, st. 85.</p> <p>- Utvrđeno je da je osiguravanje operativnih kapaciteta i pravilnog funkcioniranja policijskih službi legitiman cilj u smislu člana 1. Protokola br. 12 (upućivanje na presudu Evropskog suda pravde u predmetu <u>Salaberria Sorondo</u>), st. 88-89.</p> <p>- U vezi navodne diskriminacije na osnovu starosne dobi, legitimnost dinamičke procjene da li neko posjeduje potrebne sposobnosti, uzimajući u obzir godine radnog staža koje bi on ili ona trebao/trebala da navrši nakon zapošljavanja, st. 92.</p> <p>- Volja da se osiguraju operativni kapaciteti policijskih snaga održavanjem opće dobne strukture, koja bi garantirala prisustvo dovoljnog broja "mladih" policajaca sposobnih da izvrše zadatke koji iziskuju veće fizičko naprezanje, spada u polje slobodne procjene tužene države, st. 93-95.</p> <p>Nema povrede člana 1. Protokola broj 12 Konvencije.</p>

Član 2	<u>A.P. protiv Austrije</u> , br. 1718/21 Odjel IV	<p>Pravo na život (procesni i materijalni aspekt).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Smrt sina podnosioca predstavke tokom "toplotnog marša" prilikom izvršenja obavezne vojne službe. - Procesni aspekt: U posebnim okolnostima predmeta, nije bilo kršenja standarda koji se primjenjuju u forenzičkoj medicini, niti nedostataka u krivičnoj istrazi, zbog kojih bi ista bila ispod standarda Konvencije (uporediti i kontrastirati sa <u>Tanli protiv Turske</u>, st. 150), st. 154-158. - Procesni aspekt: nedovoljno dokaza da Sud utvrdi, van razumne sumnje, uzročnu vezu između djela i propusta vojnog osoblja u pogledu "toplotnog marša" i smrti sina podnosioca predstavke, st. 176-178. - Utvrđeno je da činjenična pretpostavka, da je direktna smrt žrtve mogla biti spriječena, neprimjenjiva u ovom slučaju, jer je ključno pitanje medicinske prirode i to što forenzički doktor, kojeg je odredio sud, nije prepoznao sa dovoljnim stepenom vjerovatnoće da je sin podnosioca predstavke mogao biti spašen (kontrastirati sa predmetom <u>Nana Muradyan protiv Armenije</u>, st. 123), st. 179. <p>Nema povrede člana 2. Konvencije (procesni i materijalni aspekt).</p>
Član 6 st. 1.	<u>Chambeau i Streiff protiv Francuske</u> (odлуka), brojevi 15771/20 i 53712/21 5. novembar 2024. (pisani otpovjednik 28. novembar 2024.) Odjel V	<p>Pravično suđenje (građanski aspekt). Nepostojanje roka zastare. Disciplinska odgovornost.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nepostojanje roka zastare za izricanje disciplinskih sankcija advokatima. - U posebnim okolnostima slučaja, nedostatak roka zastare nije uticao na pravičnost disciplinskog postupka i nije suprotan principu pravne sigurnosti, st. 52-58. <p>Nedopuštena predstavka (očigledno neosnovana).</p>
Član 8	<u>Le Marrec protiv Francuske</u> (odluka), br. 52319/22	<p>Privatni život. Zaštita ličnih podataka. IP adrese.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obrada (prikupljanje i upotreba) IP adrese kompjutera podnosioca predstavke i nekih "podataka o konekciji" od strane web stranice Fond za porodični dodatak ("Caisse d'allocations familiales" ili "CAF"), što je omogućilo službenicima CAF-a da ga lociraju.

	5. novembar 2024. (pisani otpavak 28. novembar 2024.)	- Član 8. primjenjiv na obradu IP adrese, koja je skrivena virtualnom privatnom mrežom, što je rezultiralo u identifikaciji i lokalizaciji podnosioca predstavke (uporediti sa Benedik protiv Slovenije , st. 107-110), st. 54.
	Odjel V	<p>- Utvrđeno je da je propis objavljen na web stranici CAF-a dovoljno pristupačan i predvidljiv da predstavlja validan pravni osnov za ograničenje (uporediti sa predmetom Špaček, s.r.o. protiv Republike Češke, st. 57-60), st. 73-75.</p> <p>- Prevencija prevara u vezi socijalne pomoći predstavlja legitiman cilj u interesu ekonomskog dobrostanja zemlje i prevencije kriminala, st. 76.</p> <p>- Proporcionalnost ograničenja ispitanog u svjetlu principa ponovljenih u predmetu L.F. protiv Francuske (odлуka); obrađeni podaci sadrže vrlo općenite informacije o podnosiocu predstavke i nisu osjetljive, utvrđeno je da je polje slobode procjene domaćih vlasti široko, st. 77-79.</p> <p>Nedopuštena predstavka (očigledno neosnovana).</p>

Razvoj sudske prakse

2. - 6. decembar 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 8 Član 2 Protokola br. 7	El Aroud i Soughir protiv Belgije , br. 25491/18 i 27629/18 5. decembar 2024. Odjel I	<p>Privatni život. Oduzimanje državljanstva.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oduzimanje belgijskog državljanstva dvjema osobama koje imaju dvojno državljanstvo, te su osuđene u Belgiji za djela povezana sa terorizmom. - Predmet preispitan prema uobičajenoj metodologiji člana 8. st. 2 (uporediti i kontrastirati sa pristupom specifičnim za kontekst, koji je potvrđen u predmetu Usmanov protiv Rusije, st. 53-54 i 58, i nedavno primjenjenim u predmetu Abo protiv Estonije (odluka), st. 63-68, 17. septembar 2024.), st. 52-79. <p>Pravo na žalbu u krivičnim stvarima.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nije dostupna kasacijska žalba na presudu kojom se osobi oduzima njegovo ili njeno državljanstvo. - Primjenjivost: ponavljanje postojeće sudske prakse u vezi neprimjenjivosti odredbe člana 2 Protokola br. 7 na oduzimanje državljanstva, st. 85-86. <p>Nema povrede člana 8. Konvencije. Prema članu 2. Protokola br. 7 predstavka nedopuštena (nespojiva u pogledu stvarne nadležnosti).</p>
Član 2	Ceyhan protiv Turske , br. 5576/19 3. decembar 2024. Odjel II	<p>Pravo na život (materijalni i procesni aspekt).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eksplozija bombe izgubljene prilikom vojne vježbe u blizini sela gdje je podnositac predstavke živio, što je rezultiralo gubitkom njegove desne šake, te djelotvornost krivičnog postupka koji je vođen u vezi toga. - Potvrda slijeda razmišljanja koji je praćen u predmetu Oruk protiv Turske, st. 70-71. - Utvrđeno je da je kompenzacijски lijek nedovoljan za ispunjenje svrhe procesnog aspekta člana 2., kojim se zahtijeva djelotvorna krivična istraga, st. 85-87. - Ponašanje žrtve je uzeto u obzir (upoređeno sa Sarhan protiv Turske, st. 54-55), st. 82-84. <p>Povreda člana 2. Konvencije (materijalni i procesni).</p>

Član 2	<u>Svrtan protiv Hrvatske</u> , br. 57507/19 3. decembar 2024. Odjel II	<p>Pravo na život (materijalni aspekt).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Smrt sina podnosioca predstavke, kojeg je slučajno ustrijelila osoba sa navodnom historijom zloupotrebe alkohola, nasilnog ponašanja i nezakonitog posjedovanja vatrenog oružja. - Ponavljanje pozitivne obaveze države da usvoji i implementira mјere koje su osmišljene da osiguraju javnu bezbjednost u vezi posjedovanja i upotrebe vatrenog oružja (vidjeti <u>Kotilainen i drugi protiv Finske</u>, st. 73), st. 83-84. - Sud je oprezan da ne preoptereti organe vlasti i da se, stoga, ne oslanja na gledanje unazad u ovoj vrsti predmeta, st. 90. - Opći post-ratni kontekst i fenomen široko rasprostranjenog nezakonitog posjedovanja oružja u tuženoj državi u relevantno vrijeme uzeti su u obzir, st. 92-93. - Kumulativni efekat propusta organa vlasti rezultirao je u propustu da rigorozno primjene postojeći sistem adekvatnih i djelotvornih zaštitnih mјera (uporediti sa <u>Kotilainen i drugi protiv Finske</u>, st. 88), st. 96-99. <p>Povreda člana 2. Konvencije (materijalni aspekt).</p>
Član 3	<u>Kasim Özdemir i Mehmet Özdemir protiv Turske</u> , br. 18980/20 3. decembar 2024. Odjel II	<p>Upotreba sile prilikom provođenja policijske akcije.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oca i sina ustrijelio je oficir žandarmerije tokom incidenta u selu, što je rezultiralo teškom povredom njihovih nogu. - U konkretnim okolnostima predmeta, utvrđeno je da je upotreba sile bila nužna i da nije bila pretjerana, jer je oficir postupao u iskrenom uvjerenju da su njegov život i fizički integritet, kao i njegovih kolega, bili ugroženi zbog nezakonitog napada od strane podnositelaca predstavke (primjena općih principa definiranih u predmetu <u>Bouyid protiv Belgije</u> [Veliko vijeće], st. 81-88 i 100-101), st. 88-98. <p>Nije bilo povrede člana 3. Konvencije (materijalni i procesni aspekt).</p>
Član 1 Protokola br. 1	<u>Catak i drugi protiv Turske</u> , br. 33189/21	<p>Hitna eksproprijacija.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Navodna praznina u zakonu o hitnoj eksproprijaciji kojim je dozvoljeno organima uprave, koji su zakonito uzeli u posjed dio imovine podnositelaca predstavke, da odgode isplatu punog iznosa naknade.

	3. decembar 2024. Odjel II	<p>- Utvrđeno je da je nedostatak adekvatnih pravnih, zaštitnih mjera od proizvoljne taktike odgađanja, koju primjenjuju organi uprave, suprotan uslovu zakonitosti, st. 122-25.</p> <p>Povreda člana 1. Protokola 1.</p>
Član 14 zajedno sa članom 8	Yevstifeyev i drugi protiv Rusije , br. 226/18 i 3 drugih 3. decembar 2024. Odjel III	<p>LGBTI. Pozitivne obaveze države.</p> <p>- Navodni propusti domaćih vlasti da ispoštuju svoje pozitivne obaveze u vezi nasilnih i prijetećih izjava političara na skupu LGBTI Ponosa i satiričnog video snimka.</p> <p>- U slučaju četvrtog podnosioca predstavke, razlika između prijetećeg govora/govora mržnje i satirične parodije u političkom kontekstu; u potonjem scenariju u konkretnim okolnostima predmeta, nije dosegnut prag ozbiljnosti koji je potreban da bi uticao na "privatni život" pojedinih članova LGBTI zajednice, st. 49-60.</p> <p>Povreda člana 14. zajedno sa članom 8. Konvencije u pogledu prva tri podnosioca predstavke. Predstavka nedopuštena u pogledu četvrtog podnosioca predstavke (<i>ratione personae inkompatibilna uslijed nedostatka statusa žrtve</i>).</p>
Član 8	Giannakopoulos protiv Grčke , br. 20503/20 3. decembar 2024. Odjel III	<p>Porodični život. Starateljstvo nad djecom. Uredba EU.</p> <p>- Domaći sudovi odbacili su podnosičev zahtjev za starateljstvom nad njegovom djecom uslijed nedostatka nadležnosti, u skladu sa Uredbom EU Brussels II bis 2201/2003.</p> <p>- Prvi predmet vezan za Uredbu Brussels II bis pred Sudom u vezi materijalnog spora oko starateljstva u kojem su domaći sudovi odbili nadležnost, st. 56.</p> <p>- Proporcionalna ocjena svih relevantnih faktora u svjetlu uslova iz Uredbe Brussels II bis i u skladu sa najboljim interesima djeteta, st. 63.-75.</p> <p>Nema povrede člana 8. Konvencije.</p>
Član 6	Espírito Santo Silva Salgado	Pravo na pravično suđenje (krivični aspekt). Prepostavka nevinosti.

	<p>protiv Portugala, br. 30970/19</p> <p>3. decembar 2024.</p> <p>Odjel IV</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pravičnost prekršajnog postupka kojeg je Centralna banka Portugala pokrenula protiv podnosioca predstavke, predsjedavajućeg Upravnog odbora komercijalne banke i navodno izjave pune predrasuda koje je guverner Centralne banke dao u tom kontekstu. - Član 6. st. 1.: Nema potrebe za ispitivanjem nepristrasnosti Centralne banke (koja je administrativno tijelo), Sud se umjesto toga fokusira na mogućnost pune sudske kontrole (uporediti i kontrastirati sa Grande Stevens i drugi protiv Italije, st. 138-140), st. 69. - Član 6. st. 2.: Sporne izjave se ili ne odnose na podnosioca predstavke lično ili nemaju izričitu vezu sa postupkom, st. 93-96. <p>Nema povrede člana 6. st. 1. i 2. Konvencije.</p>
Član 8 st.1	<p>M. S.D. protiv Rumunije, br. 28935/21</p> <p>3. decembar 2024.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Uznemiravanje na internetu. Privatni život.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odgovor domaćih vlasti na tužbu podnositeljice predstavke zbog navodnih djela uznemiravanja na internetu koje je počinio njen bivši partner (javno dijeljenje njenih intimnih fotografija bez njenog pristanka). - Ponavljanje principa koji se odnose na online nasilje (vidjeti također Volodina protiv Rusije (br. 2), st. 48-49 i 57, i Buturuga protiv Rumunije, st. 74), st. 118-21). - U ovom kontekstu, građanska parnica ne predstavlja djelotvoran lijek, potreban je krivično-pravni odgovor prema međunarodnim dokumentima koji obavezuju tuženu državu, st. 125. - Utvrđeno je da je materijalno krivično-pravni zakonski okvir neadekvatan da pruži potrebnu zaštitu u slučaju podnositeljice predstavke, st. 128-137. - Postupak je obilježio nedostatak volje da se provede brza i detaljna krivična istraga koja može imati dovoljno odvraćajući efekat u svrhu zaštite žrtava (vidjeti Volodina protiv Rusije (br. 2), st. 67), 138-157. <p>Povreda člana 8. Konvencije.</p>

Član 2 Protokola br. 4	M.B. protiv Francuske, br. 31913/21 5. decembar 2024. Odjel V	Sloboda kretanja. <ul style="list-style-type: none"> - Pojedinačna mjera administrativne kontrole i nadzora ("MICAS") u vezi podnosioca predstavke, kojeg se smatra potencijalnom prijetnjom zbog njegovog ponašanja povezanog sa terorizmom, zabranjujući mu putovanje van date teritorije bez prethodnog odobrenja, te zahtijevajući od njega da se jednom dnevno prijavi policijskoj stanici u periodu od tri mjeseca. - Utvrđeno je da je osporena mjeru bila nužna, proporcionalna, pod adekvatnom sudskom kontrolom i da nije prekoračila slobodu procjene države (uporediti sa Pagerie protiv Francuske, st. 199, Fanouni protiv Francuske, st. 62, i Domenjoud protiv Francuske, st. 112-113), st. 59-63. <p>Nema povrede člana 2. Protokola br. 4.</p>
Član 6 Član 18	Kezerashvili protiv Gruzije, br. 11027/22 5. decembar 2024. Odjel V	Prepostavka nevinosti. <ul style="list-style-type: none"> - Izjava premijera u parlamentu navodno krši pravo podnosioca predstavke na prepostavku nevinosti, te je uticala na Vrhovni sud. - Dopustivost: razlika između prepostavke nevinosti koju se posmatra kao procesnu garanciju u okviru samog krivičnog suđenja, gdje je u principu dovoljno da podnositac predstavke nastavi s predmetom u okviru krivičnog postupka bez potrebe za drugim pravnim lijekom i prepostavka nevinosti koja je navodno prekršena izjavama javnog zvaničnika van suđenja, u kojem slučaju pravilo iscrpljenosti zahtijeva u principu da podnositac predstavke pokuša sa građanskim pravnim lijekom (uporediti i kontrastirati sa predmetom Mamaladze protiv Gruzije, st. 63-67), st. 67-68. <p>Nepristrasan sud i pravo na pravično suđenje (krivični aspekt).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ukipanje oslobođajuće presude podnosiocu predstavke od strane Vrhovnog suda putem pismenog postupka, navodan nedostatak obrazloženja i navodna pristrasnost sudije Vrhovnog suda zbog njegove prethodne funkcije glavnog tužioca. - Utvrđen je nedostatak objektivne nepristrasnosti zbog uplenjenosti bivšeg glavnog tužioca kao sudije (vidjeti Ugulava protiv Gruzije (br. 2), st. 60-64), st. 90-96. - Nedostatak usmenog ročišta pred Vrhovnim sudom i obrazloženje date presude ispitani su kao dva elementa pravičnosti cjelokupnog postupka, st. 100-119.

	<p>- Utvrđeno je da nedostatak ličnog učešća podnosioca predstavke na ročištu Vrhovnog suda nije predstavljalo problem prema članu 6., jer nije lično učestvovao ni na jednom ročištu sudova nižih instanci, st. 114.</p> <p>Navodno politička svrha osuđujuće presude podnosioca predstavke.</p> <p>- Ponavljanje principa da se član 18. može primijeniti u vezi sa članom 6. (vidjeti Ukrajina protiv Rusije (vezano za Krim) [Veliko vijeće], st. 1338), st. 128.</p> <p>Povreda člana 6. st. 1. Konvencije zbog nedostatka objektivne nepristrasnosti.</p> <p>Nema povrede člana 6. st. 1. i 3. Konvencije zbog ukidanja oslobođajuće presude podnosioca predstavke od strane Vrhovnog suda putem pismenog postupka i obrazloženja relevantne presude.</p> <p>Predstavka prema članu 6. st. 2. nedopuštena - očigledno neosnovana.</p>
--	---

Razvoj sudske prakse

9. - 13. decembar 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 3	<u>Adamčo protiv Slovačke (br. 2)</u> , brojevi 55792/20, 35253/21 i 41955/22 12. decembar 2024. Odjel I	<p>Izdržavanje kazne zatvora. Ponižavajuće postupanje.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zatvorenik je sistematično podvrgavan detaljnom pretresanju do gola duži vremenski period. - Osporena mjera, čija potreba nije bila nije uvjerljivo utvrđena, predstavljala je "ponižavajuće postupanje": primijenjene su relevantne zakonske odredbe bez obzira na specifične okolnosti predmeta i ponašanje podnosioca predstavke, te je kombinacija efekata rezultirala pretjeranim poniženjem koje je predstavljalo ponižavajuće postupanje, st. 82.-102. - Nije dosegnut nivo ozbiljnosti koji predstavlja "nehumano" postupanje, st. 103. <p>Povreda člana 3. Konvencije.</p>
Član 3	<u>Ribár protiv Slovačke</u> , br. 56545/21 12. decembar 2024. Odjel I	<p>Uslovi pritvora. Nehumano ili ponižavajuće postupanje.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pritvor podnosioca predstavke u istražnom zatvoru pod običnim režimom (za razliku od "blažeg režima") duže od godinu i četiri mjeseca, sa boravkom u ćeliji 23 sata dnevno i vrlo ograničenim aktivnostima van ćelije, sve u cilju da ga se spriječi u ometanju toka pravde. - Dopuštenost: Utvrđeno je da su domaći pravni lijekovi pred Javnim tužilaštvom i Ustavnim sudom dostupni i djelotvorni u smislu pravila o iscrpljivanju pravnih sredstava, u onoj mjeri u kojoj navodna povreda nije proistekla direktno iz zakona., st. 81.- 87. - Meritum: Kumulativni uslovi pritvora, zajedno sa specifičnim pritužbama podnosioca predstavke u vezi dužine njegovog pritvora, ne predstavljaju zlostavljanje, st. 95.-108. <p>Nema povrede člana 3. Konvencije.</p>
Član 11	<u>Kaya protiv Turske</u> (odluka), br. 51194/19	Sloboda sindikata.

	19. novembar 2024. (pisani otpravak 12. decembar 2024.) Odjel II	<p>- Disciplinska kazna izrečena nastavnici zbog učešća, na poticaj Konfederacije sindikata javnih službenika čija je članica, u jednodnevnoj obustavi rada, kao protest protiv policijskog sata koji je bio uveden u određenim gradovima u jugoistočnoj Turskoj.</p> <p>- Utvrđeno je da je pravo na slobodu sindikata, zaštićeno članom 11., neprimjenjivo na strukovna djela u vezi stvari od općeg javnog ili političkog interesa, ali koja nisu imala namjeru braniti profesionalne ili društveno-ekonomske interese podnositeljice predstavke.</p> <p>Nedopuštena predstavka (<i>ratione personae nekompatibilna</i>).</p>
Član 11	Almaz i drugi protiv Turske (odluka), br. 55789/19 i 3 druga 19. novembar 2024. (pisani otpravak 12. decembar 2024.) Odjel I	<p>Sloboda sindikata.</p> <p>- Disciplinska kazna izrečena javnim službenicima zbog učešća, na poziv Konfederacije sindikata javnih službenika kojoj njihov sindikat pripada, u jednodnevnoj obustavi rada organiziranoj kao protest protiv "represivnih i nasilnih praksi vlade" povodom demonstracija u Istanbulu.</p> <p>- Utvrđeno je da je pravo na slobodu sindikata, zaštićeno članom 11., neprimjenjivo na strukovna djela u vezi stvari od općeg javnog ili političkog interesa, ali koja nisu imala namjeru braniti profesionalne ili društveno-ekonomske interese podnositelaca predstavke, st. 59.-64.</p> <p>Nedopuštena predstavka (<i>ratione personae nekompatibilna</i>).</p>
Član 4 Član 14	F.M. i Drugi protiv Rusije , brojevi 71671/16 i 40190/18 10. decembar 2024. Odjel III	<p>Trgovina ljudima i podčinjenost.</p> <p>- Propust da zaštite neredovne migrantske radnice od trgovine ljudima i podčinjenosti, te istraže zločine počinjene protiv njih.</p> <p>- Sporno postupanje klasificirano kao "trgovina ljudima" i "podčinjenost" u kontekstu koji nije domaći (uporediti i kontrastirati sa Siliadin protiv Francuske, st. 120. i 129., i C.N. i V. protiv Francuske, st. 79. i 94. koji se odnose na domaću podčinjenost, koju je Sud dodatno definirao kao "prisilni rad"), st. 272.-278.</p> <p>- Sud je utvrdio povredu svih pozitivnih obaveza prema članu 4. (zakonodavni i administrativni okvir; zaštita adekvatnih operativnih mjera; efikasna istraga) (uporediti sa predmetom Siliadin protiv Francuske, st. 148. i S.M. protiv Hrvatske [Veliko vijeće], st. 346.), st. 279.-331.;</p>

		<p>- Utvrđena je povreda člana 14. zajedno sa članom 4. na osnovu materijalno istih principa koji se primjenjuju na tužbe zbog diskriminacije u vezi sa članovima 2. i 3. u vezi pasivnog odgovora domaćih vlasti na rodnozasnovano nasilje u porodici (Volodina protiv Rusije, st. 109.-114.; i Tkhelidze protiv Gruzije, st. 51. i 60.), st. 341.-347.</p> <p>Povreda člana 4. i 14., u vezi sa članom 4. Konvencije.</p>
Član 8	<u>Kumari protiv Nizozemske</u> (odluka), br. 44051/20 19. novembar 2024. (pisani otpravak 10. decembar 2024.) Odjel III	<p>Porodični život.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbijanje privremene boravišne vize podnositeljici predstavke u svrhu ponovnog porodičnog ujedinjenja sa njenim punoljetnim sinom, dugoročnim stanovnikom i građaninom Nizozemske. - Dopuštenost: Detaljno izlaganje općih principa sudske prakse u vezi pitanja "dodatnih elementa ovisnosti" koji nadilaze normalne porodične veze, a stvaraju "porodični život" u okviru značenja člana 8., st. 34.-44. <p>Nedopuštena predstavka (ratione personae nekompatibilna).</p>
Član 8	<u>Martinez Alvarado protiv Nizozemske</u> , br. 4470/21 10. decembar 2024. Odjel III	<p>Porodični život.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbijanje davanja boravišne dozvole podnosiocu predstavke, građaninu Perua i čovjeku sa intelektualnim invaliditetom, na osnovu ponovnog spajanja porodice sa njegove četiri sestre, koje su sve dugoročne stanovnice i građanke Nizozemske. - Dopuštenost: Detaljno izlaganje općih principa sudske prakse u vezi pitanja "dodatnih elementa ovisnosti" koji nadilaze normalne porodične veze, a stvaraju "porodični život" u okviru značenja člana 8., st. 35.-44. <p>Povreda člana 8. Konvencije.</p>
Član 8 Član 6	<u>M.T.S. i M.J.S. protiv Portugala</u> , br. 39848/19 10. decembar 2024.	<p>Privatni i porodični život. Pravično suđenje-građanski aspekt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postupak u vezi starateljstva u kojem je sud imenovao brata prve podnositeljice predstavke starateljem njihove majke (druge podnositeljice) umjesto nje.

	Odjel IV	<ul style="list-style-type: none"> - Dopuštenost: <i>locus standi</i> prve podnositeljice predstavke da podnese predstavku Sudu u ime svoje majke prepoznat na osnovu dva kriterija definirana u predmetu Lambert i Drugi protiv Francuske [Veliko vijeće], st. 102; st. 49.-55. - Utvrđeno je da prva podnositeljica predstavke u domaćem postupku u vezi starateljstva druge podnositeljice nema status žrtve u vezi pritužbe prema članu 6. stavu 1. u vezi navodnih nedostataka u tom postupku (uporediti sa Øvlisen protiv Danske (odluka)), st. 92. - Situacija prve podnositeljice ne doseže prag ozbiljnosti da bi mogla osporiti pitanje prema članu 8. što je time čini <i>ratione materiae</i> nekompatibilnom, st. 97. - Meritum: proces odlučivanja, kulminirao u uspostavljanju starateljstva nad drugom podnositeljicom predstavke i imenovanjem staratelja, nije imao dovoljno garancija za zaštitu njenih interesa i sprečavanje zloupotrebe, st. 78.-89. <p>Povreda člana 8. Konvencije u pogledu druge podnositeljice predstavke. Nedopuštena predstavka (<i>ratione personae</i> i <i>ratione materiae</i> nekompatibilne) u pogledu prve podnositeljice predstavke.</p>
Član 3	Hasmik Khachatryan protiv Armenije , br. 11829/16 12. decembar 2024. Odjel V	<p>Nasilje u porodici. Potraživanje naknade nematerijalne štete.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Propust tužene Države da adekvatno odgovori na ozbiljna djela nasilja u porodici i omogući žrtvi da potražuje naknadu nematerijalne štete od počinjoca. - Nema posebnog određivanja klasifikacije spornog postupanja prema članu 3., te time nema sumnje da je dosegnut potrebeni prag da bi postupanje spadalo u opseg te odredbe (uporediti sa Ćwik protiv Poljske, st. 82.-84.; Tunikova i drugi protiv Rusije, st. 77. i 77., i A.E. protiv Bugarske, st. 91.), st. 159. - Član 3. (procesni aspekt) protumačen je na takav način da određuje pozitivnu obavezu kojom se žrtvama nasilja u porodici omogućuje da potražuju naknadu nematerijalne štete od počinjoca (zaključak koji su potvrdili relevantni međunarodni instrumenti i naznaka da se među državama potpisnicama razvija konsenzus; vidjeti također Vanyo Todorov protiv Bugarske, ispitano prema članu 2. (st. 65., 67. i Krachunova protiv Bugarske, st. 177., ispitano prema članu 4.), st. 205.-217). <p>Povrede člana 3. Konvencije (materijalni i procesni aspekt).</p>

Član 3 Član 8	Y protiv Češke Republike , br. 10145/22 12. decembar 2024. Odjel V	<p>Seksualni delikti (pozitivne obaveze države).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Propust domaćih vlasti da usvoje i efikasno primjene krivično-pravni sistem koji suzbija seksualna djela bez pristanka koja je navodno doživjela ranjiva žrtva, koja im se nije izričito protivila ili opirala tokom istih. - Ponovno izlaganje općih principa definiranih u M.C. protiv Bugarske, st. 149.-52.; st. 56.-58. - Propust domaćih vlasti da kontekstualno ocjene činjenice; naime, nedovoljno razmatranje situacija u kojima <i>prima facie</i> pristanak žrtve nije važio zbog njene ranjivosti i psiholoških reakcija i ograničeno tumačenje sastavnih elemenata krivičnog djela "silovanje" u datom vremenu, što je dovelo do toga da policija zatvori slučaj, st. 60.-71. (vidjeti također Z v protiv Češke Republike). <p>Povreda člana 3. i 8. Konvencije.</p>
Član 10 Član 8	Borzykh protiv Ukrajine (odлука), br. 11575/24 19. novembar 2024. (pisani otpravak 10. decembar 2024.) Odjel V	<p>Sloboda izražavanja. Privredni život.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakonska zabrana nošenja vrpce Sv. Đorđa u javnosti. - Dopuštenost: Uprkos tome što nikada nije bio krivično gonjen ili novčano kažnjen, podnositelj predstavke može tvrditi da je žrtva navodne povrede, jer je, kako su na snagu stupile relevantne zakonske izmjene, morao prilagoditi svoje ponašanje ili riskirati da bude krivično gonjen (vidjeti Open Door and Dublin Well Woman protiv Irske, st. 44.; S.A.S. protiv Francuske [Veliko vijeće], st. 57., i Ali Gürbüz protiv Turske, st. 60.), st. 37.-44). - Član 10.: U specifičnom kontekstu predmeta, uzimajući u obzir usko određen opseg zabrane, vlada nije prekoračila svoje polje procjene, st. 49.-54. - Član 8.: Neprimjenjiv, jer prag duševne patnje i uznemirenja nije dosegnut, st. 57.-60. <p>Nedopuštena predstavka (djelomično očigledno neosnovano i djelomično nekompatibilna <i>ratione materiae</i>).</p>

Razvoj sudske prakse

16. - 20. decembar 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 6 (građanski aspekt)	<p>Episcopo i Bassani protiv Italije, br. 47284/16 i 84604/17</p> <p>19. decembar 2024.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Oduzimanje imovinske koristi pribavljenе krivičnim djelom. Pravično suđenje. Pretpostavka nevinosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oduzimanje imovinske koristi za koju se smatra da je pribavljena krivičnim djelom, uprkos obustavi prvobitnog postupka zbog zastare. - Uprkos „dubokim i dugogodišnjim razlikama“ koje su rezultat razmimoilaženje u sudske prakse Kasacionog suda, tokom više od šest godina, o tome da li se može naložiti oduzimanje imovinske koristi pribavljenе krivičnim djelom uprkos zastari, utvrđeno je da je <i>mehanizam</i> domaćeg prava (upućivanje na Plenarni Kasacioni Sud s ciljem da se ujednači sudska praksa) prvi put primijenjen u predmetu prvog podnositelja predstavke, st. 97.-112. - Nema razlike, u smislu člana 6. stava 2., između predmeta u kojima se optužbe obustavljaju zbog zastare- prije donošenja bilo kakve odluke o krivičnoj odgovornosti i onih koji su obustavljeni iz istog razloga nakon utvrđivanja krivične odgovornosti (vidi Pasquini protiv San Marina (br. 2), st. 63), st. 137. - Nedosljedno tumačenje-relevantnih domaćih odredbi u sudske prakse u vrijeme izdavanja naloga za oduzimanje imovinske koristi značilo je da nije bilo „predvidljivosti“ (zakonitost) kako se zahtijeva članom 1. Protokola br. 1., st. 152.-155. <p>Nema povrede člana 6. st. 1. Konvencije u odnosu na prvog podnositelja predstavke. Povreda člana 6. st. 2. Konvencije u odnosu na prvog podnositelja predstavke. Povreda člana 1. Protokola br. 1 u odnosu na drugog podnositelja predstavke.</p>
Član 6 (građanski aspekt)	<p>Xi drugi protiv Slovenije, brojevi 27746/22 i 28291/22</p> <p>19. decembar 2024.</p>	<p>Sud uspostavljen na osnovu zakona. Porodični život.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dodjela predmeta podnositelja predstavke određenom sudiji predstavlja očigledno kršenje domaćeg zakona, suprotno objektivnim, unaprijed određenim kriterijima i kršeći princip slučajnosti prilikom dodjele predmeta utvrđeno domaćim pravom. - Utvrđeno je da je sudska kontrola osporene situacije od strane sudova više instance bila ispod standarda Konvencije (vidjeti Guðmundur Andri Ástráðsson protiv Islanda [Veliko vijeće, st. 251.], st. 127).

	Odjel I	<ul style="list-style-type: none"> - Oduzimanje djece, podnositaca predstavke, od njihove majke, prve podnositeljice predstavke i obustavljanje kontakta između njih u cilju sprečavanja otuđenja od njihovog oca. - Propust domaćih sudova da detaljno ispitaju cijelu porodičnu situaciju, da procjene uticaj obustavljanja kontakta na djecu i razmotre druge odgovarajuće i manje teške mjere, st. 155.-172. - Propust domaćih sudova da osiguraju pravilno zastupanje interesa djece, podnositaca predstavke, tokom postupka u vezi kontakata i starateljstva, predstavlja, samo po sebi, povredu njihovog prava na poštovanje njihovog porodičnog života (uporediti sa H protiv Hrvatske, st. 76.-80.), st. 175. <p>Povreda člana 6. st. 1. i 8. Konvencije.</p>
Član 8 Član 1 Protokola br. 1	Taganova i drugi protiv Gruzije i Rusije , br. 18102/04 i 4 druga 17. decembar 2024. Odjel II	<p>Dom i porodični život. Mirno uživanje imovine.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nemogućnost podnositaca predstavke da pristupe i uživaju u imovini i domovima koje imaju na teritoriji Abhazije prije nego što je Konvencija stupila na snagu u Gruziji ili Rusiji. - Dopuštenost: Kako bi se razlikovalo trenutno djelo od trajne situacije, primjenjuje se test koji se sastoji od utvrđivanja može li se podnositac predstavke još uvijek smatrati zakonitim vlasnikom imovine ili drugog spornog prava. Shodno tome, utvrđeno je da su tužbe u vezi imovine uništene prije ratifikacije Konvencije od strane tužene Države nekompatibilne <i>ratione temporis</i> sa Konvencijom; nasuprot tome, nedostatak pristupa imovini koja još uvijek postoji definiran je kao trajna situacija koja spada u <i>ratione temporis</i> nadležnost Suda, st. 182.-186.. - Sud je nadležan da preispita tužbe koje se odnose na Rusiju od datuma kada je ista ratificirala Konvenciju (5. maja 1998. godine) do datuma kada je prestala biti Potpisnica (16. septembar 2022. godine) Preformulacija principa da trajna situacija koja obuhvata datum prestanka spada u vremensku nadležnost Suda samo za dio koji se dogodio prije tog datuma. Primjenjuje se test koji je uspostavljen u predmetu Pivkina i Drugi protiv Rusije (odluka), st. 61 da bi se zaključilo da osporena činjenična situacija nema rastućeg efekta, te se završava datumom prestanka, st. 186. <p>Povreda člana 8. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1 od strane Rusije, ali ne i Gruzije.</p>

Član 11	Hellgren protiv Finske , br. 52977/19 17. decembar 2024. Odjel II	<p>Sloboda sindikata.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uskraćivanje plaće podnositeljici predstavke od strane njenog poslodavca (državne kompanije uređene privatnim pravom) dva dana zbog djelomičnog obavljanja radnih zadataka u kontekstu „selektivnog štrajka“ nakon odluke kolektivnog sindikata. - Država snosi odgovornost bez obzira na status zaposlenice, st. 44.-46. - Nema potrebe za donošenjem čvrstog zaključka u vezi da li predmet treba analizirati u odnosu na negativne ili pozitivne obaveze tužene Države, st. 55.-56. - Primjena principa koji upravljaju pravom na štrajk kao aspekt slobode sindikata (vidjeti Humpert i drugi protiv Njemačke [Veliko vijeće], st. 104.-112.) na "selektivni štrajk" kojim zaposlenik odbija dio svojih zadataka istovremeno zadržavajući pravo na izvršenje, i plaćenost, drugih zadataka, time ograničavajući pravo poslodavca prema ugovoru o zapošljenju da upravlja i rukovodi izvršenje rada koji je pokriven opisom posla iz zaposlenikovog ugovora, st. 63. - U svjetlu detaljnog obrazloženja i uspostave ravnoteže koju su izveli domaći sudovi, široko polje slobodne procjene koje ima Država nije prekoračeno, st. 64.-72. <p>Nema povrede člana 11. Konvencije.</p>
Član 10	Side by Side International Film Festival i drugi protiv Rusije , br. 32678/18 i 2 druga 17. decembar 2024. Odjel III	<p>LGBT. Sloboda izražavanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opetovano ometanje (prijetnje bombom i druge lažne uzbune) prikazivanja filmova u okviru međunarodnog LGBT filmskog festivala. - Ponavljanje principa koji upravljaju pozitivnim obavezama država ugovornica prema članu 10., stav 14.-15. - Nespremnost vlasti da sva ometanja ocjene u cjelini, umjesto kao niz izoliranih incidenata, te poduzmu odgovarajuće mjere da ih ograniče ili zaustave uznemiravanje, time inspirirajući počinioce da i dalje čine slična djela i ubjeđujući ih u njihovu nekažnjivost, st. 18. <p>Povreda člana 10. Konvencije.</p>

Član 3 (procesni)	Beley protiv Ukrajine , br. 2705/20	Efikasnost istrage. Zlostavljanje od strane policije. - Kontinuirana, i navodno neefikasna, istraga po pritužbi podnosioca predstavke o zlostavljanju od strane policije nakon presude Suda u predmetu Beley protiv Ukrajine ([Komitet], br. 34199/09, 20. juli 2019. godine) u kojoj su utvrđene povrede materijalnih i procesnih aspekata člana 3. Konvencije, a proces izvršenja te presude je i dalje u toku pred Komitetom ministara Vijeća Evrope. - Član 46. ne onemogućava nadležnost Suda da razmatra pritužbe podnosioca predstavke u sadašnjem predmetu u kojem su postavljena nova pravna pitanja na osnovu činjeničnog razvoja od prvobitne presude, st. 33.-39.
Član 46	19. decembar 2024. Odjel V	Povreda člana 3. Konvencije (procesni aspekt) u pogledu razvoja koji se desio nakon što je Komitet donio presudu.